

AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin orqanı

Təhsil
millətin
gələcəyidir!
Heydər Əliyev

Bu sayımızda

Bakıda və Naxçıvanda təhsil müəssisələrinin yeni binaları istifadəyə verilib

⇒ səh.2

Elmi milli sərvət sayan Cümhuriyyət

⇒ səh.6

Valideyn-müəllim əməkdaşlığının məktəbin nüfuzunda rolu

⇒ səh.8

Diferensiallaşdırma, fərdi yanaşma, humanistləşdirmə prinsipləri

⇒ səh.8

Bilik hərəkatı

Respublika fənn olimpiadaları məqsədinə çatır

Məktəb həyatının dəbdəbəsi

Dəbdəbəli həyat, bahalı əyləncələr gələnlərinən aktual məsələlərindəndir. Belə ki, əvvəlki illərdən fərqli olaraq, əksəriyyət maddi durumu imkan versə də, verməsə də, dəbələ ayaqlaşmağı, necə deyərlər, "qonşudan geri qalmamışa" çalışır. Təmtəraqlı tədbirlərə maraq göstərənlər arasında yeniyetmə və gənclərə daha çox rast gəlinir. Bu maraq ister-istəməz məktəbə və məktəbliyə də təsir edir. Böyük əyləncə mərkəzlərində təntənəli bayramlar, təmtəraqlı ad günü mərasimləri, bahalı hediyələr, buraxılış gecələri, mezun kitabçısı çekilişləri, qışmetrajlı filmlər və klipler üçün hətta rejissorlara verilən

sifarişlər, dekorasiyalar, məktəbliləri əyləndirmək üçün devot edilen tanınmış mühəmmənilər, məşhur aparcılar gənəmizin acı reallığıdır. Təsəffüs doğuran ən önemli möqəm isə ondan ibarətdir ki, dəbdəbəli tədbirlərə məktəblilərin cəlbini birinci sinif şagirdlərindən də yan keçmir və belə nümunələrin sayı artırıqca, istəmədən də olsa, bu axına qoşulanları sayı günün-gündə çoxalır.

Düzdür, hər valideyn arzulayır ki, övladı yaxşı yaşasın, dostlarının irəli sürdüyü her təşəbbüsə qoşulsun və bu, onların hüququdur. Lakin gəlin görək, sadaladıqlarımızı təmin etməyə bütün valideynlərin gücü çatır? Məsələnin

maddi tərəfi qalsın bir yana, belə məktəb həyatı məktəblilərin şəxsiyyət kimi formallaşmasına necə təsir göstərir? Suallarımıza cavab tapmaq məqsədilə təhsil ocaqlarına üz tutduq. Məsələ ilə bağlı prosesin həm iştirakçıları, həm də müşahidəçiləri ilə səhbətləşdik.

Tədbirlərə gedə bilməyən uşaqların onun həyatında buraxıldığı iz

Bakının Nərimanov rayonunda yerləşən məktəblərin birində təhsil alan, şəhər olaraq Xumar adlandırdığımız III sinif şagirdi ilə səhbətləşdik. Xumarın

sinif yoldaşları sonuncu dəfə Novruz bayramı münasibətilə yığılıb. Bahalı restoranların birində teşkil edilən həmin yığıncaqda Xumar qatlı bilmeyib. Size, niyə? Başını aşağı dikərək utancaq halda səbəbini belə izah edir: "Qardaşla eyni sinifdə oxuyuruq. İkimiz də bu tədbirdə iştirak etməyim üçün valideynim ikiqat pul xərcləməli idi. Atamla anam pullarının olmadığını dedilər. Bu səbəbdən də biz bu tədbirdə gəde bilmədik".

Ancaq restorandaki tədbirdə çəkinən şəkillərə baxıb və sinif yoldaşlarının o gün çox əyləndiyini deyir.

⇒ Ardi səh.4

Bilik və bacarıqların sintezi

Məktəbdənkənar fəaliyyətdə intellektual oyunların önəmi artır

Müasir dövrün reallıqları gölcəyin təminatçıları olacaq yüksəkxitəslə, bilik və bacarıqlara malik, dövrün çağırışlarına çevik cavab vera biləcək insan kapitalının formalaşdırılmasını tələb edir. Artıq heç kimə sirr deyil ki, süratla dəyişen innovasiyalar əsində əsas hərəketverici qüvvə olaraq göncələrin intellektual qabiliyyətlərinin inkişaf etdirilməsi xüsusi önem daşıyır. Bu mənada təhsil müəssisələrində və məktəbdənkənar fəaliyyət sahəsində şagirdlərin elm və mühəndisliyə həvəs və marağını artırın müxtəlif bilik yarışlarının keçiriləməsi əsas hədəflərindən biri kimi çıxış edir.

Dediklərimizin əyani nümunəsinə

mayın 12-də "ADA" Universitetində keçirilən "Hidrodinamika: suyun soyahoti" mövzusuna həsr edilmiş "FIRST LEGO League (FLL) Azərbaycan" mühəndislik və robototexnika yarışında müsahidə etmek olardı. Həmin gün "ADA" Universiteti növbəti innovativ elmi layihəyə ev sahibliyi edirdi. Ölkəmizin dövlət və özəl ümumtəhsil məktəblərinin şagirdlərindən ibarət komandanalar elmi bilik və mühəndislik bacarıqlarının nümayişinə çıxmışdır. Bilik və bacarıqların sinteziinə əyani göstəricisi olan yarışmada elm və mühəndislik yarışında öz titrek addımlarını atan şagirdlərin həyəcan və sevinci onların üzvlərindən hiss olunurdu. Yarışmada iştirak

edən 12 komanda dörd kateqoriya - əsas dəyərlər, layihə teqdimatı, robot dizaynı və robot yarışı üzrə güclərini sınayırdı. Şagirdlər ərsəyə götirdikləri layihələri 3 turda onlara ayrılmış 2,5 dəqiqə ərzində münsiflər heyəti qarşısında nümayiş etdirirdilər.

Şagirdlər əyləncəli bir mühitdə elmi və texnoloji xarakterli problemləri qaldırır və onların həlli yollarını araşdırmağa cəhd edirlər. Uşaqlar gelecek həyatımızda robotların hökmərən olacağının fərqiindirlər, lakin bu gün yaratdıqları kiçik robotlar onlara tabedir. Onlar ərsəyə götirdikləri robot qurğuları idarə etməklə öz fantaziyalarını, düşüncələrini ortaya qoyurdular.

Tədbirin moderatorluğunu yüksək səviyyədə təmin edən İlaha Şixlinskaya-nın bir məlumatı isə şagirdlərimiz üçün əsl sürpriz oldu. 2005-ci ildə ölkəmizdə ilk dəfə keçirilmiş bu yarışmanın

iştirakçısı olmuş azərbaycanlı məktəbli Rüstəm Həşimov indi Facebook-un quucusu Mark Zukerberqin ofisində işləyir. Şagirdlər ərsəyə götirdikləri layihələri 3 turda onlara ayrılmış 2,5 dəqiqə ərzində münsiflər heyəti qarşısında nümayiş etdirirdilər.

Şagirdlər əyləncəli bir mühitdə elmi və texnoloji xarakterli problemləri qaldırır və onların həlli yollarını araşdırmağa cəhd edirlər. Uşaqlar gelecek həyatımızda robotların hökmərən olacağının fərqiindirlər, lakin bu gün yaratdıqları kiçik robotlar onlara tabedir. Onlar ərsəyə götirdikləri robot qurğuları idarə etməklə öz fantaziyalarını, düşüncələrini ortaya qoyurdular.

Tədbirin moderatorluğunu yüksək səviyyədə təmin edən İlaha Şixlinskaya-nın bir məlumatı isə şagirdlərimiz üçün əsl sürpriz oldu. 2005-ci ildə ölkəmizdə ilk dəfə keçirilmiş bu yarışmanın

⇒ Ardi səh.4

Dünyada ilk Blokçeyn Universiteti fəaliyyətə başlayacaq

Xaləddin Rzayev:

"Bu universitetin əsas xüsusiyyəti heç bir fiziki vahidinin olmamasıdır"

Səh.9

Türkiyə əcnəbi tələbələrinin sayını 350 minə çatdıracaq

Türkiyə universitetlərində təhsil alan əcnəbi tələbələr ölkə ərazisində işləmək hüquq qazanacaq. Bu barədə Türkiyə prezidenti Recep Tayyib Erdoğan Beynəlxalq Tələbə Dərnəkləri Federasiyasının (UDEF) yekun toplantısında bildirib. Onun sözlərinə görə, əvvəllər əcnəbi tələbələr işləmək icazəsi verilmirdi,indi onlara belə bir icazənin verilməsi ilə bağlı çox müüm razılaşma oldu olub. "Artıq bu məsələ üzrə işlər tamamlanmaq üzərdir. Ümid edirik ki, biz yaxın vaxtlarda həm tələbələrin, həm də məzunların işlə tomin olunması məsələsinə həll edəcəyik".

Əcnəbi tələbələrə münasibətdə daha bir yenilik onların tibbi sigortası ilə bağlıdır. Prezident R.Ərdoğan qeyd edib ki, ölkəmizdə gələn bütün əcnəbi tələbələr əvvəlkilərdən fərqli olaraq 3 ay gözləmədən dərhal universal tibbi sigorta sisteminə daxil olacaqlar. Bundan başqa, artıq sigortalanın tələbələr üçün geçikdilərmiş faiz dərəcələri də ləğy olunacaq.

Türkiyə prezidenti əlavə edib ki, ölkənin ali məktəblərində təhsil alan əcnəbi tələbələrin sayı da artırılacaq. "Hazırda Türkiyə dövləti hesabına 115 min əcnəbi tələbə təhsil alır. Dünyanın hardasa bütün ölkələrindən tələbələrimiz var. Hədəfimiz ölkəmizdəki qonaq tələbə sayını 350 minə çatdırmaqdır. Bununla da dünyada ən çox əcnəbi tələbəsi olan ilk 5 ölkə arasına daxil olacaq. Hədəfimiz budur".

Digər mühüm məsələlərdən biri Türkiyə ali məktəblərini bitirərək vətənlərinə qaydan əcnəbilerlə six əlaqələrin qurulmasıdır. "Keçmişdən ölkəmizdə yüz minlər əcnəbi təhsil alıb və öz ölkələrinə dönünlər. Təhsildən sonra dördə isə bizim onlara hər hansı əlaqələrimizdən davam etməsi üçün heç bir mexanizm qurulmayıb. Əcnəbi tələbələrimizin sayı təqib edilməyəcək dərəcədə çoxdur", - deyə prezident bildirib.

Savadlı jurnalistika

Bu günlərdə diqqətini Rusiya internet-media qurumlarından birinin açdığı maraqlı polemika çəlb etdi. Mövzu bu idi: jurnalist olmaq üçün müvafiq təhsil almaq vacibdir, ya yox? Müzakirələrin tarixi üç il əvvələ (12 fevral 2015-ci il) gedib çıxsa da, problem aktuallığını saxlamaqdadır, oləlxüsəs da bizim üçün. Razılaşmayan az adam tapılar ki, hazırda Azərbaycanda jurnalistikanın bir sıra istiqamətləri, misal üçün, araşdırmaçı, reportörələr, veteran jurnalistlərən bir neçə nəfəri qeyd etmek olar ki, bəti istiqamətləri yaşıdlırlar. Ancaq xüsusi internet-medianın təsir dairəsinin genişlənməsi ilə əlaqədar belə demək mümkünkündürse, "təməl jurnalistika" dəha "populyar"dır: xəbər oğurluğu, minimum yaradıcılıq, köçürmə ve az qala "göze girən" savadsızlıq.

Oyndaq bir dəha yazının əvvəline: Rusiyada münasibət öyrənilən əksər top-jurnalistlərin jurnalistika təhsili yoxdur. Onların bəzi ləri belə qənaətdədir ki, buna heç ehtiyac da duyulmur. Kimisi tarix-ədəbiyyat, kimi si fəlsəfə, eləsi var hətta kimya fakültəsinin məzunudur.

⇒ Ardi səh.7

"Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti İli"nə həsr olunmuş intellektual oyun üzrə 2018-ci ildə regional məktəb çempionatının keçirilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası təhsil nazirinin əmri

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 26 yanvar 2015-ci il tarixli 998 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq olunmuş "2015-2025-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin Inkişaf Strategiyası"ndan irəli gələn vəzifələrin icrası ilə bağlı məktəblilərin intellektual və yaradıcı inkişafına təkan verilməsi, şagirdlərin intellektual fəaliyyətə daha geniş miqyasda cəlb edilməsinin və asudə vaxtların səməralı təşkilinə təmin olunması məqsədilə "Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi haqqında Əsasname"nin 13.5-ci bəndini rəhbər tutaraq.

ƏMR EDİRƏM:

1. "Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti İli"nə həsr olunmuş intellektual oyun üzrə 2018-ci ilin regional məktəb çempionatı keçirilsin.

2. Çempionatın Teşkilat Komitəsi (əlavə 1) və keçirilmə qaydaları (əlavə 2) təsdiq edilsin.

3. Yerli təhsili idarəetmə orqanlarının rəhbərləri, Nazirliyin bilavasitə təbəliyində fəaliyyət göstərən ümumtəhsil məktəblilərinin direktorları çempionatın keçirilmə qaydalarına ciddi əməl etməklə yarışın yüksək səviyyədə təşkil və keçirilməsini təmin etsinler.

4. Məktəbdənəkar fəaliyyətin təşkili şöbəsi (V.Məmmədov) çempionatın keçirilməsi üçün lazımi təşkilati işləri həyata keçirsin və bununla bağlı satın alınması tələb olunan mal, iş və xidmətlər barədə məlumatı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsinə təqdim etsin.

5. Maliyyə şöbəsi (R.Orucov) müvafiq mal, iş və xidmətlərin satın alınması ilə əlaqədar Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsinin sifarişi əsasında həmin idarəyə vəsaitin ayrılmamasını təmin etsin.

6. Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsi (A.Axundov) çempionatın keçirilməsi, qaliblərin mükafatlandırılması ilə əlaqədar mal, iş və xidmətlərin satın alınması üzrə lazımi tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin etsin.

7. İnformasiya şöbəsi (E.Məmmədov) əmrin "Azərbaycan müəllimi" qəzetində dərc olunmasını və Nazirliyin internet sehifəsində yerləşdirilməsini, əmər və əlavələrin cəxaldıqları yerlərə göndərilməsini təmin etsin.

8. Əmrin icrasına nəzarət nazir müavini F.Qurbanova həvələ olunsun.

Ceyhun BAYRAMOV,
Azərbaycan Respublikasının
təhsil naziri

14 may 2018-ci il

Təhsil naziri dünya çempionatının qalibləri ilə görüşüb

Mayın 14-də təhsil naziri Ceyhun Bayramov Albaniya Respublikasının Durrus şəhərində keçirilən şahmat üzrə məktəblilərin dünya çempionatında uğurlu noticə göstərən məktəbli şahmatçılarla görüşüb.

Nazir çempionatın qızıl medalçısı Murad İbrahimlini, gümüş medalçuları Aytac Heydərovani, Yusif Kərimlini və bürünc medalçısı İsləmov Şüley-

manlımlı əldə etdikləri nailiyyətlər münasibəti ilə töbrik edib, bu uğurların davamlı olacağına əminliyini ifadə edib.

Görüşdə dünya çempionatının qaliblərinə Təhsil Nazirliyi tərəfindən "Təşəkkürname" və qiymətli hədiyyələr təqdim edilib.

Görüşün sonunda xatirə şəkli çəkdiirlər.

700 bal toplayan paytaxt məktəbiləri

Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin təbəliyindəki ümumi təhsil müəssisələrinin şagirdləri II və III ixtisas qrupları üzrə ali məktəblər qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Qeyd edək ki, Zeynəb təkəcə təhsildə deyil, eyni zamanda incəsənət sahəsində də böyük nailiyyətlər əldə edib. Belə ki, məktəbli vokal üzrə 2017-ci ildə Müslüm Maqomayevin 75 illik yubileyinə həsr olunmuş "Müslüm Maqomayev gənclərin ifasında" adlı müsabiqədə II, 2018-ci ildə isə Respublikə Gənclər Fondu tərəfindən təşkil olunan incəsənət olimpiadasında I yeri tutub.

Qeyd edək ki, Elvin Kərimli 2017-2018-ci tədris ilində keçirilən Respublikə fənn olimpiadalarında tərix fənni üzrə bürünc medalın sahibi olub. Həmçinin, "Nə?", Harda?, Nə zaman?" və "Əfəzi" intellektual bilik yarışlarının şagibrədir.

Şayxanım Həsənova məktəbdə eləçi və feal şagirdlərdən. İstedədi və təfəkkür, sərbəst fikir yürütmək qabiliyyəti, nümunəvi davranışı ilə seçilir.

Əliy Əhmədəva 2016-ci və 2017-ci illərdə Respublikə fənn olimpiadalar-

ında tərix fənni üzrə qızıl medalın sahibi olub. Onu da qeyd edək ki, Leylinin qardaşı İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 700 bal toplayıb.

Zeynəb Quluzadə ibtidai təhsilini 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Elvin Kərimli, 89 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi İbrahim Əhmədov da 2015-ci ildə ali məktəbə qəbul imtahanlarında 7

Bilik və bacarıqların sintezi

➡ Əvvəli səh.1

Oruc MUSTAFAYEV

Ona görə də bu cür intellektual oyunlarda iştirak her bir şagird, gənc üçün göləcəkda olduqca müsbət təsir göstərəcək, onların formalşamasında, inkişafında mühüm rol oynayacaq". Yarışın çox maraqlı mövzuya həsi olundığını deyən F.Qurbanov qeyd edib ki, bu intellektual oyunda gələcərimizin təqdim etdiyi layihələr həm mühəndisliklə, həm də elmlə çox bağlı istiqamətləri əhatə edir. "Hesab edirəm ki, olduqua önəmlı bir layihədir və intellektual oyunda iştirak şagirdlərimizə tədrisde mövcud çərçivələrdən kənara çıxmışdır və daha geniş düşünməye imkan verəcək. Çünkü göləcəkda heç kim deyə bilmez ki, hansı ixtisaslara, hansı peşələrə ehtiyac olacaq. Bu gün ehtiyac duyulan peşələrə göləcəkde, ola bilsin, ehtiyac olmayacaq".

İntellektual potensial inkişafın əsasıdır

F.Qurbanov intellektual potensialın hər bir ölkənin inkişafında mühüm əhəmiyyət daşıdığını qeyd edib: "Biz bilirik ki, hər bir dövlətin inkişafını onun intellektual potensialı müyyənləşdirir. Ölkənin inkişafı əsasən insan kapitalından asılıdır. Bu insan kapitalı da formal təhsil müəssisələrində biliklər nəticəsində və məktəbdən keçirən fəaliyyətlərdə formalşır. Siz təhsildən kənar bilikləri, bacarıqları, vərdişləri əldə edirsiniz. Buna görə də göləcəkda sizin vəzifəniz ondan ibarət olmalıdır ki, müstəqil çalışmağı, müstəqil informasiya əldə etməyi bacarısanız. İnforsasiyanı təhlil edə biləmək və onun əsasında qərar qə-

bul edə bilmək bacarığınız olmalıdır. Ona görə də belə intellektual oyunlarda iştirak sizin göləcəkde bir mütaxəssis kimi formalşamışınızda, özünüüzə tötdiq etməyinizdə çox böyük rəqabət olunublar.

Nazir müəvini qeyd edib ki, bu cür yarışlar şagirdlərə öz bilik və düşüncələrini ortaya qoymaqla onlara komanda halında işləmək bacarıqlarını qazandırır: "Məhz komanda oyunu hansısa bir nəticəni verir. Gələcəkde yəqin ki, siz istedadınızı eldə, texnologiyalarda istifadə etsəniz, bu, sizin üçün çox önəmlili olacaq".

Estoniyaya "Robo-Sapiens"lə

Daha sonra yarışmanın ayrı ayrı nominasiyaları üzrə qaliblərin adları açıqlanıb. Bakıdakı "İstək" liseyinin komandası "Robot yarışı", "Ankara məktəbi" məktəb-liseyi "Layihə təq-

dimatı", 6 nömrəli məktəb-lisey "Robot dizaynı", akademik Zərifə Əliyeva adına lisey "Ösas deyərlər", Bakı Modern Təhsil Kompleksinin komandası "Mars Akademiyası" nominasiyaları üzrə qalib elan olunublar.

Şagirdlərə medal və sertifikatlar, qalib komandalarla isə kuboklar təqdim olunub.

Nəhayət, həllədici məqəm yetidi. Azərbaycani Estoniyada keçiriləcək beynəlxalq yarışda təmsil edəcək komandanın adı açıqlandı. Birgünlük mübarizə və həyəcan içinde keçen yarışın

"Cəməpion" u adına Bakı Avropa Liseyinin şagirdlərindən Murad Quliyev, Əkber Ocaqverdiyev, Emil Hacıyev və Ərtoğrul Həsənlidən ibarət "Robo-Sapiens" komandası layihəyə gələnəkən. Beləliklə də Azərbaycanı iyunun 6-dan 8-dək Estoniyanın paytaxtı Tallində keçiriləcək açıq beynəlxalq turnirə Bakı Avropa Liseyinin "Robo-Sapiens" komandası təmsil edəcək.

Ölkəmizin bir sıra dövlət və özəl ümumtəhsil məktəb şagirdlərinin iştirak etdiyi yarış Təhsil Nazirliyi, "ADA" Universiteti, "Mars Academy" MMC və Respublika Uşaq-Gənclər İnkışaf Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı və "PAŞA Bank", "Enginet" şirkəti, "Təhsildə İnnovativ Texnologiyalar" Əlavə Təhsil Mərkəzinin dəstəyi ilə keçirilir.

...

Məktəb həyatının dəbdəbəsi

➡ Əvvəli səh.1

Niyazi RƏHİMOV

Xumarın sinif rehbəri isə bu tədbirlərə qarışmadığını, valideynlərin öz aralarında yüksək restoranlarda yiğincələr keçirdiklərini bildirir: "Açıq mənətə restoranlarda keçirilən tədbirlərin təfərruarı deyiləm. Çünkü şagirdlərin bəziləri bu tədbirlərdə iştirak edə bilmir. Bu da onlara pis təsir edir. Tədbirdə iştirak edən şagirdlər istər istəməz olduqları yer, keçirdikləri gün haqqında danışır. Belə səhəbətlər zamanı həmin tədbir qatılınca bilməyənlerin necə məyus olduğunu gözlərindən oxunur".

...250-300 manat pulumuz çıxacaq

Paytaxtın digər bir tədris ocağında təhsil alan XI sinif şagirdi "Son zəng" və "Burraxılış gecəsi"na hazırlılaşır. Dediyiñə görə, bunun üçün pul yığır. Məktəbdə keçiriləcək tədbirin sinifdəki şagirdlərin hamisi qatılısa da, restorandalı tədbira 3-4 nəfər getməyəcək: "Bütün onbirinciñ kimi biz də tədbirimizi həm məktəbdə, həm də restoranda keçirməyi planlaşdırımızıq. "Vinetta" çəkilişlərimiz də artıq başa çatıb. Tədbirlərimiz yüksək səviyyədə həyata keçirəm üçün texnixin 250-300 manat pulumuz çıxacaq. İstəyirik ki, tədbirlərimiz yüksək səviyyədə keçəsin".

5-10 nəfər imkanlı valideynin arzusu

Məsələ ilə bağlı valideynlərin də fikri öyrəndik. Məktəbdə iki övladı təhsil

Əksəriyyət razılaşdırır, amma axından kənara çıxa da bilmir

alan valideyn vaxtaşırı restoranlarda tədbirlər keçirildiyini bildirdi. O, bu tədbirlərə şagirdlərin iştirakının məcburi olmadığını, hər bir şagirdin kömülü şəkildə yiğincələr qatıldığını deyir: "İki övladım təhsil aldığına görə bu kimi tədbirlərə hemişə qatılmaq mümkün olmur. Düzdür, birteher sixşdırıb uşaqlarının döşərindən seçiləməyinə çalışıram. Lakin bu, təbii ki, ailəmizin ümumi büdcəsinə təsir edir. Düşnürə ki, tədbirlər məktəbdə sadə şəkildə keçirilse, dəha yaxşı olar. Axi, hər bir valideynin imkanı yoxdur ki, övladını bahalı restoranlara, əyləncə mərkəzlərinə göndərə bilsin".

Validəyn onu da qeyd edir ki, bu kimi tədbirləri sinifdə 5-10 nəfər imkanlı valideyn arzulayıb.

Axi, azəminath ailələr də var

Övladı Texniki-humanitar liseyde təhsil alan valideyn dəbdəbəli tədbirlərin tərəfdarı olmadığı bildirir: "Hər bir valideyn istəyir ki, övladı əla restoranda tədbir keçirsin, bahalı paltalar geyinşin. Amma bir şeyi nəzər almaq lazımdır ki, sinif kollektividir və buna hamının maddi imkanı yoxdur. Yüksək teminath ailələr olduğu kimi, azəminath ailələr də var. Elə valideyn var ki, 3 övladı təhsil alır".

Sinifdə şagirdlərin bir-birindən seçiləməsinin zorluluğunu deyən həmsəhətəmiz fikrincə, bu tədbirlər daha çox valideynlər tərəfindən təşkil olunur. Məktəbə

Həmin pulu sosial layihələrə, ehtiyacı olanlara versələr...

Bakıdakı Texniki-humanitar liseyin direktoru Səidə Zeynalova lisey kollektivinin dəbdəbəli tədbirlər keçirəsinin əleyhinə olduğunu vürgüləyir. Onun sözlerine görə, liseyde əlamətdar günlər qeyd olunsa da, şagirdlər məktəbdən kənara keçirilən tədbirlərə dərəcədə çox maraqlı göstərir: "Biz çalışırıq ki, şagirdlərimiz tamətraqdan əzəq olurlar. Lakin bunun qarşısını almaq mümkün deyil. Çünkü valideynlər və şagirdlər cəmiyyətə, mövcud vəziyyətə uyğunlaşmaq arzusundadırlar".

Direktor məzunların buraxılış gecələrinin rəsmi hissəsi kimi, qeyri-rəsmi hissəsinin də məktəbdə keçirilməsinin tərəfdarı olduğunu bildirir: "Məzunların buraxılış gecələri çox tamətraq keçirilir. Övladı məzun olan valideynlər kifayət qədər çox xərce düşürül. Məzun kitabçasının hazırlanmasına pul, təzə paltara pul, restorana pul, şəkər pul... Bir sözü, sadaladığımız və sadalaya bilmediyimiz coxsayılı xərclər üz-üzə qarışır. Halbuki valideynlər uşaqlarının həyatında, yaşlılığında, şəxsiyyət kimi formalşamasında heç bir rol oynamayaq bu cür

xərclərə qənaət edib, həmin vəsaiti övladlarının iştirakı ilə sosial layihələrə, ehtiyacı olanlara yönəldir, daha məqsədəyən olurlar. Bu, şagirdlərə müsbət keyfiyyətlər formalaşdırır, onlara hələ uşaq yaşlarından yardımşəvərlik aşılıyalar".

Təmtəraqlı tədbirlər şagirdlərdə eqoistlik yaradır

Bəs, biz valideynlər nə edirik? Övladlarıza yardımşəvərlik, humanist keyfiyyətlər aşılışmaq əvəzinə, onlarda psixoloji problemlər yaradır. Texniki-humanitar liseyin psixoloqu Nigar Məmmədova fikrincə, şagirdlərin hələ məktəb yaşlarında təmətraq, dəbdəbəyə alışması onların bir çoxunda eqoistlik yaradır. Bu, xüsusilə məktəbə bitirib müstəqil həyata qədəm qoyma özünü bürüze verir. Həyatında boşluq hiss etmeye başlayan gəncələr, hətta depressiyaya bələ düşə bilir.

Dəbdəbəli tədbirlərdə iştirak etməyə maddi gücü ətəməyən şagirdlərin həyatında isə bu, başqa iz buraxır: "Sınıf şəklində hər hansı bir tədbir, yiğincələr keçirilirsə, burada bütün şagirdlərin iştirakı təmin edilməlidir. Əger hər hansı şagird maddi vəziyyətə əlaqədar həmin tədbir gedə bilmirsə, bu, onda böyük psixoloji sarsıntı yaradır".

Bu axının qarşısı alınmalıdır

Dəyilənlərdən malum olur ki, əlamət-dər gələnlərin təmətraq qeyd olunması daha çox şagirdlər və onların valideynlərinin arzusudur. Təhsil müəssisələri və təhsil işçiləri bu məsələyə qarışmamaq çəlubatlıdır. Ancaq unutmaq olmaz ki, sözügedən problem məktəb həyatına da, məktəbliyə də mənfi təsir edir. Deməli, məsələ üzərində düşündürməyin vaxtidır. Bu axının qarşısını almağın yolları vaxtında tapılmalıdır.

Məktəblilərimiz beynəlxalq olomiadada uğur qazanıb

Komanda üzvləri öz aktivlərinə
daha 4 medal yazdırıb

7-12 may tarixlərində Serbiyanın paytaxtı Belgrad şəhərində 35-ci Balkan Riyaziyyat Olimpiadası keçirilib.

Olimpiadada ölkəmiz təmsil edən məktəblilər uğurla çıxış edib. Belə ki, komandanın üzvləri Ramil Cəbiyev, Mubarəz Ağazadə, Anar Abbashlı və Anar Rzayev olimpiadadan bürünc, Fərid İ-

maylov isə həvəsləndirici sertifikasi lajıq görüldü. Qeyd edək ki, Təhsil Nazirliyi tərəfindən Fizika, riyaziyyat və informatika təməyllü, Kimya-biologiya təməyllü liselərdə yaradılmış Beynəlxalq olimpiadalarla hazırlıq mərkəzlərində 200-ə yaxın şagird il erzində olimpiadalarla hazırlıq prosesinə cəlb edilib.

AzTU-da məktəblilər üçün "açıq qapı" günü

Mayın 17-də Azərbaycan Texniki Universitetində (AzTU) Bakı şəhəri məktəbliləri üçün "açıq qapı" günü keçirilib.

"Açıq qapı" gündündə Bakının 2 və 16 nömrəli texniki-humanitar liseylərinin, 5, 53 və 225 nömrəli tam orta məktəblərinin XI sinif şagirdləri, eləcə də adıqəkilən məktəblərin direktörleri və fizika, kimya, riyaziyyat müəllimləri işlərikər ediblər. Qonaqlarla görüşdə AzTU-nun rektor evəzi, professor Xalıq Yahudov universitet haqqında ətraflı məlumat verib. Bildirilib ki, yarınma tarixi 1950-ci ildən hesablanmış Azərbaycan Texniki Universitetinin formalşaması daha əvvəller başlayıb. Belə ki, XX əsrin əvvələlərindən Azərbaycanda texniki ali təhsilərə bağlı bir sər işlər görüldüb və bunun nəticəsi olaraq 1920-ci ildə ölkəmizdə ilk texniki ali məktəb - Bakı Politexnik İstitutu yaradılıb. Azərbaycan Texniki Universitetinin möhəz Bakı Politexnik İstitutu əsasında formalşdırılmışdır.

Universitetlə ətraflı tanışlıqdan sonra AzTU-nun Heydər Əliyev Mərkəzində toplantı keçirilib. Toplantıda məktəblilər və müəllimlər AzTU haqqında öz təsərütərlərini bəlli etdilər. "Açıq qapı" gününün sonunda Azərbaycan Texniki Universitetinin tələbələri məktəblilər üçün konsern programı təşkil edilib.

Xalıq Yahudov inkişaf etməkədən sənəyemizdə yüksək bilikli mühəndis kadrlara böyük ehtiyac olduğunu diqqət

"Azərbaycan universitetləri reyting cədvəllərində yerini yüksəltməyi bacaracaq"

I söhbət

Ruhiyə DAŞSALAHLİ

Azərbaycana yaxşı mühəndislər lazımdır. Müasir memarlıqla qədim mədəniyyəti öz yaradıcılığında birləşdirən, fərqli düşüncə sahibi məmarlar da azdır. Bir sözə, böyük təkinti bumu yaşayan Bakıda inşaatçının yaxşısını el-əl gezirlər.

İnsaçılarının da, memarın da yətişdiyi, Azərbaycanın ən böyük ali təhsil müəssisələrindən olan Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin rektoru Gülcəhrə Məmmədova "Azərbaycan müəllimi" qəzətinin suallarına cavab verir.

- Hələ bir fakültəyən tələbəsi olduğunuz, bitirdiinizin vaxt institutu yaradılan bir universitetin 20 ilə yaxındır ki, rektorusunuz. Adınız ilk gündündən bəri bu təhsil ocağı ilə bağlıdır. Burada komsomol katibi, assistənt, baş müəllim, dosent, professor oldunuz. Əməkdar memarınız. Neca deyərlər, bu universitetlə birlikdə böyüyüsiniz... Daha çox "kişi ixtisasları"nın coxluq təşkil etdiyi, kişilərin üstünlük verdiliyi bir sahə türə ixtisaslaşdır, bu istiqaməti üzrə bir təhsil ocağına rəhbərlik etmək sizin üçün çətin olmayıb ki?

- Doğrudur, 1975-ci ildə men 5-ci kursu bitirəndə təhsil alırdım fakültə Azərbaycan İnşaat Mühəndisləri İnstututuna çevrildi. Bu təhsil müəssisəsindən rektor təyin olunanda adını dəyişmək qərarına gəldik və o vaxtdan, yeni 2000-ci ilin ayınlarında verilən qərarla institut "Memarlıq və İnşaat Universiteti" adlandırıldı. Əlbəttə, heç kim deyə bilməz ki, bu yolu keçmək, assistənt, baş müəllim, dosent, professor olmaq, bu vəzifəyə qədər yüksəlmək asan olub. Çünki bu elə bir yoldur ki, həmişə zəhmət çəkməyi, öz üzərində işləməyi tələb edir. 1979-cu ildə assistənt keçmişəm. Doktorluq dissertasiyamın müdafiəsi edəndə artıq 20 il keçirdi. Həmin 20 il ərzində bütün həyatımı ancaq işə həsr etmişəm. Həmin illər ərzində yazdığım 2 dissertasiya üçün çox böyük eziyyət çəkmışəm. Elmi işlərimi kabinetdə oturub yazmamışam. İşimi tamamlamaq üçün Azərbaycan ərazisinin böyük hissəsini gezmİŞəm, abidələr üzərində işləmİŞəm və s. Bu qədər müddət ətəndən sonra həmin 20 il haqqında indi deyə bilərəm ki, çox çətin, ancaq maraqlı yol idi. Həm intellektual cəhətdən zenginləşdiyim, həm də ağır çətinliklərə dulu, zəhmət tələb edən illər olub. Ancaq gördüyüüm işlərənən her zaman zövq almışam. İstər işi, istərsə də, nəticəsini görəndə. Kişilərin seçdiyi və sayca üstünlük təşkil etdikləri bir sahədə təhsil alıb karyera qurağımı galincə, kollektivin kişi və ya qadın olmasından asılı olmayaq, rəhbərliyin çox çətin məqamları var. Heç de asan həll olunmayan məsələlər ortaya çıxa bilir. Amma düşünmürəm ki, yerində kişi olsayıd, məndən daha az eziyyət çəkərdi. Uzun sözün qısqası, belə bir kollektivdə işləyərən də, ona rəhbərlik edərək də özümü narahat hiss etməmişəm.

- İndi vəziyyət necədir? Kişilərlə qadınların say nisbətindəki kəskin fərqli hələ də qalır?

- Zəmanət çox dəyişib və elə bir sahə yoxdur ki, qızlar ona maraqla göstərməsin. Sovet dövründə universitetimizdə qızların sayı cəmi 15 faiz idisə, indi 30 faiz, bəzi fakültələrdə hətta 50 faizdək yüksəlib. Ona görə deyə bilərəm ki, artıq ixtisaslarımıza "kişi ixtisasları" hesab etmək doğru deyil. Bəli, 70-80-ci illərde təhsil müəssisəsindən asəsən kişi kollektivi idi. Tələbələrin də

Gülçəhrə Məmmədova: "Artıq mühəndislik ixtisasına olan marağın qayitdiği müşahidə edilir"

Gəncləri müəllimlik fəaliyyətinə cəlb etməyə çalışırıq

- Müəllimləriniz və universitet rəhbərliyinin tərkibini təhlil etsək, gənclərin nishbəti necədir?

- Kollektivimizin cavan olduğunu deyə bilərəm. Daha çox orta yaşlı nəslin nümayəndələri ilə çalışırıq. Yaşlı nəslin nümayəndələri sayca cavanları üstələyir. Amma yaşlı çox olanlar da təcrübəli, nüfuzlu professorlardır. Professor-müəllim həyətinin aparıcı qüvvəsi məhz onlardır. Ancaq son illər kollektivimizdə cavanların da sayını artırmağa çalışırıq. Bu, zamanın tələbəlidir. Ona görə ki, elə sahələr var ki, cavanlar özünləri özürini dəha məkəməl hiss edir, dəha yaxşı çalışır, dəha səmərəli nəticələr qazanırlar. Bildiyiniz kimi, müasir təhsildə innovativ ixtiqamətlər var. Kadrlardan xarici dildə danışmaq bacarığı tələb olunur. Bu və müasir dövrün əsas tələbinə çevrilən digər keyfiyyətləri isə cavan nəslin nümayəndələrində tapmaq olur. Xarici ölkələrdə nüfuzlu universitetləri bitirən kifayət qədər böyük gənclər orduvar. Onların da universitetlərə cəlb edilmesi çox vacib məsələdir. Cəhətriq ki, bu istiqamətdə fəaliyyətimiz olsun. Eyni zamanda, öz universitetimizi bitirən, magistratura, doktorantura pilləsində təhsil almış gəncləri müəllimlik fəaliyyətinə cəlb etməyə çalışırıq.

- Nəticə necədir? Məqsədinə nail ola bilirsizmi?

- Düzdür, bu istiqamətdə sürətlimələr də çox deyil. Düşünürəm ki, heç ola da bilməz. Bu məsələlər tədricən həll edilməlidir. Əsas odur ki, tendensiya artıq var.

AzMİU-ya tələbə qəbulu: bu il yerlərimiz 100 faiz dolacaq

- Qəbul imtahanlarına start verilib. Universitetinizin kecid ballarında hər hansı dəyişiklik ola bilər mi? İxtisasların kecid ballarında yenilik gözlənilirmi?

- Bir neçə ixtisasımızın kecid balları digər universitetlərdə eyni ixtisas üzrə tələb edilən kecid ballından yüksəkdir. Bundan əlavə, abituriyentlərin test imtahani vermədən, sadəcə buraxılış imtahani və qabiliyyət imtahani ilə qəbulun aparıldığı dizayn ixtisasında balları elə müqayyənəldirmişik ki, həmin ixtisas, sözün əsl mənasında, bacarıqlı usaqşalar gələsin. Tətqiqatçı, dizayn qabiliyyət tələb edən ixtisasdır. Ancaq onların da ümumi təhsil səviyyəsi kifayət qədər yüksək olmalıdır. Çünkü universitetimizi bitirən mühəndislər, ixtisasından asılı olmayaq, müəyyən səviyyədə biliklər də tələb edilir.

- Yerləriniz dolurmۇ?

- Ötən il yerlərimiz 95 faiz doldu. Qalan 5 faiz isə rus bölməsinə ayrılan və qiyabi şöbədə təhsil üzrə nəzərdə tutulan yerler idi. Bunu nəzərənən, plan yerlərimizə təmamilə tutulduğuna deyə bilərik. Keçən ilin nəticələrini bù ilin qəbul planını verəndə nəzərə almışq. Ümid edirik ki, bu il yerlərimiz 100 faiz dolacaq.

- Hazırda universitetlərə tələbəsinin özünün sevməsi kimi üstünlüyün verilməsi müzakirə olunur. AzMİU bələ bir səlahiyyət əldə edərsə, hənsi abituriyentlərə üstünlük verəcək: kecid balları yüksək səviyyədə toplanınlara, yoxsa qabiliyyəti ilə seçilənlərə?

- Bizdə qabiliyyət yalnız 2 ixtisasdadır: memarlıq və dizayn. Yəni bir fakültədədir. 7 fakültənin 6-nın tələbələri test imtahannı, yəni qəbul imtahanlarının nəticələrinə görə müəyyən edilir. Əlbəttə ki, test imtahannıda on yüksək nəticə göstərənlərin universitetimizə gəlməyindən maraqlıdır. Nə vaxtsa universitet özü qərar verməli olsa, on yüksək bal toplayanlara üstünlük veriləcək. Memarlıq və dizayn ixtisası üzrə isə hər ikisi nəzərə alınmalıdır. Hem buraxılış imtahannı nəticələri yaxşı olmalı, həm də qabiliyyətlər olmalıdır. Bu, həm də ona görədir ki, biliyi olmayanlar universitetimizdə çox qətinlik çəkərlər.

- Ümumtəhsil müəssisələrində kampaniyiniz apalar. Şagirdlər arasında heç bir fərqli qoymadan, onların AzMİU-nu seçməsinə təmİN etməyə çalışırsınız?

- Biz maraqlı ki, universiteti daha çox abituriyent seçsin. Nə qədər çox seçsələr, bize o qədər xeyir. Biliq səviyyələrini isə biz müəyyənəldirmirik. Ancaq sayı çox olarsa, onların arasından on yaxşıları seçmek imkənimizi artırmağa çalışırıq. Təbliğat işləri aparır, ölkənin və Bakı şəhərinin rayonlarını dələşləşdirir. Hətta xarici ölkələrə de təmsilciliyimizi göndəririk. Hazırkı fakültəsinin dekani öz homkarları ilə birgə Türkəyin, şimal-sərqi Anadolunun bir çox orta və kiçik şəhərlərini gezi, türkəyli gəncləri universitetimizə dəvət edir. Bu da o deməkdir ki, məlumat artıraq təhsil müəssisəsinə maraqlı yaranır. Odur ki, gərüşlər keçiririk. Belə görüşlərdə universitetimizin başqalarından fərqi izah etməyə, üstünlüyünü göstərməyə çalışırıq. Hənsi ixtisası tətbiq olunan mühəndisin haradə işləyəcəyini, hənsi iş yerlərinin olduğunu diqqətən qatdırırıq. Bu görüşlər abituriyentləri sadəcə məlumatlandırma, həm də seçimlərini dəqiqləşdirməkdə kömək edir.

- Kampaniyaların təsirini hiss edirsinizmi?

- Təbii ki. Suallarla saytımıza müraciət edirlər və təbii ki, onların arasından universiteti gölmək istəyənlər də çıxır. Bir məsələn də deyim. Xaricdə təşkil edilmiş təhsil sərgilərinə də çox böyük diqqət ayrıraq. Xüsusən, tələbə cəlb etmək şəhərənən olaraq olur. Hənsi ixtisasla tətbiq olunan mühəndisin haradə işləyəcəyini, hənsi iş yerlərinin olduğunu diqqətən qatdırırıq. Bəzən tətbiq olunan məzunların ixtisaslarla bağlı məlumatsız olduqlarını müşahidə edirik.

- İndiyədək universitetə qəbul aşağı balla olub. Ekspertlərin fikrincə, aşağı balla daxil olan tələbələrə universitet daha çox vaxt sərf edir. Əsasən, AzMİU-nun ixtisaslarının daxil olduğu I ixtisas gruppunda kecid ballı sağdır. Üstəlik, qəbul prosesində dəha dəşək qəbul etmək tətbiq olunur. Vəziyyətə dəyişmək mümkündür. Dəyişmək üçün universitetlərənən məzunların ixtisaslarla bağlı məlumatsız olduqlarını müşahidə edirik.

- İndiyədək universitetə qəbul aşağı balla olub. Ekspertlərin fikrincə, aşağı balla daxil olan tələbələrə universitet daha çox vaxt sərf edir. Əsasən, AzMİU-nun ixtisaslarının daxil olduğu I ixtisas gruppunda kecid ballı sağdır. Üstəlik, qəbul prosesində dəha dəşək qəbul etmək tətbiq olunur. Vəziyyətə dəyişmək mümkündür. Dəyişmək üçün universitetlərənən məzunların ixtisaslarla bağlı məlumatsız olduqlarını müşahidə edirik.

- Təhsil haqqı: 4 illik təhsilini 6 ilə uzatmaq tələbəyə lazımdır?

- Universitetinizin müraciət etdiniz həmin abituriyentlər üçün alqatan edən amillərdən biri də təhsil haqqıdır. Təhsil haqqının dəyişmə etməliyət var?

- Tehsil haqqı dəyişməyib. Qərara gəldik ki, qüvvədə olan təhsil haqqı bütövlükde əhalinin iqtisadi təsiri vəziyyətindən uyğundur və artrılmasına hələlik ehtiyac yoxdur. Daha doğrusu, universitetin ehtiyacı var. Amma zorər yoxdur. Bu sebəbdən təhsil haqqını əvelki qaydada saxlamışıq.

- Bəs, ödəmə şərtləri? Birinci kursa qəbul olunanlardan bəri başdan və birdəfəlilik ödəmə tələb olunur. Bu şərtə dəyişmə etməliyət var?

- Reytinq cədvəllərində yer tutmaq universitetlər üçün çox onəmlidir. Ölkədəki ali məktəblər reytinq cədvəllərində yer almaq üçün tələb olunan sənədləri, göstəriciləri artıq bir neçə idir ki, təqdim edirlər. Həsab edirəm ki, yaxın illərdə Azərbaycan universitetləri reytinq cədvəllerində yerini yüksəltməyi bacaracaq.

- Nəinki reytinq siyahılarına, AzMİU-nun adı Ginnesin rekordlar kitabına da salınır bilər...

- Bəli, memarlıq ixtisası üzrə SABAH qruplarının məzunları Yaqub Mehdiyev və Nəriman Abdinli Moskva şəhərinin möşəhər "Zaryadye" parkının hazırlanmışdır. Estakada Gimnastika Rekordlar kitabına daxil olmağı namizəddir. Layihənin baş mühəndisi Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin SABAH qruplarının müəlliimi Qulam Əliyevdir.

Rektor danışır

hanlarda riyaziyyati yaxşı bilənlər, ağlı uşaqlar bal toplaya bilərlər. Etiraf etməliyəm ki, 2000-ci illərin əvvəllərində, doğrudan da, çox aşagi balla qəbul həyata keçirilirdi. Get-gedə vəziyyət deyisi.

- Amma təhsil haqqını birinci kursda birdəfəlilik və dərhal ödəmək imkanı yoxdursa, ümumiyətlə, təhsildən kanarda qalır.

- Birinci kursun programını iki yere bölmək, təhsil müddətini artırmaq deməkdir. Buna qaydalar imkan verir. Tələbə istəsə, təkif etdiyim programla 4 il oxuya bilər, istəsə, dəha uzun müddətə təhsilini tamamlayalar. Bəli, bu mümkün kündür. Ancaq nə dərəcədə məqsədəyəyündür? 4 illik təhsilini 6 ilə uzatmaq ona lazmıdmır? Tətqiq ki, 4 il sonra onu həqiqi hərbi xidmətə çağıracaqlar. Bu da o deməkdir ki, təhsilini herbi xidmətdən qaytdıqdan sonra davam etməlidir. Tələbəye bunun bir xeyriనi görmürəm. Birinci kurs tələbəsi tədrisə tam cəlb edilmişin, "full-taym" oxumasın, "parttaym" oxusun və 5 kredit alıb təhsil müddətini artırırsın. Prinsipə bu, mümkün kündür. Ancaq nə qədər məqsədəyəyündür?

- Birinci kursda təhsilini 6 ilə uzatmaq tələbəsi ilə də öyüne bilər

- "Round University Ranking" Beynəlxalq reytinqinin (RUR-2018) nüscələrinə görə, Memarlıq və İnşaat Universiteti 762-ci yerdədir. Bu mövqeyinizdən məmənnəsunuzu? Reytinq cədvəllərindəki yeriniz siz qane edirmi?

- Reytinq cədvəllərində yer tutmaq universitetlər üçün çox onəmlidir. Ölkədəki ali məktəblər reytinq cədvəllərində yer almaq üçün tələb olunan sənədləri, göstəriciləri artıq bir neçə idir ki, təqdim edirlər. Həsab edirəm ki, yaxın illərdə Azərbaycan universitetləri reytinq cədvəllerində yerini yüksəltməyi bacaracaq, mövqeyini möhkəmlədirecək. Soruşacaqsınız ki, bə əməniyi bizi nə verir? Əvvələ, ölkə universitetləri çox böyük sərətlə inkifat edir. İlkinci isə artıq həmin reytinq cədvəllerinin tələbələrini dəha yaxşı öyrənirik və işimizi onlara uyğun qurur. 5-6 il əvvəl bunu bacarmırdıq. Artıq nəticələrimiz də yüksəkdir, informasiyamız da kifayət qədərdir. Düşünürəm ki, bundan sonra reytinq siyahısında adı əksini tapan universitetlərin sayı da artacaq, mövqeyi də yaxşılaşacaq.

- Nəinki reytinq siyahılarına, AzMİU-nun adı Ginnesin rekordlar kitabına da salınır bilər...

Elmi milli sərvət sayan Cümhuriyyət

AXC - 100

Nərgiz QƏHRƏMANOVA,
AMEA Rəyasət Heyəti aparatının
İctimaiyyətlə əlaqələr və elmin
populyarlaşdırılması idarəsinin
şöbə rəisinin müavini

gündərdən biridir. Məhz həmin gün Tiflis şəhərində Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti elan edilmiş, ilk paytaxt isə qədim Gəncə şəhəri olmuşdur.

AXC-nin 1920-ci il aprelin 28-nə qədər - cəmi 23 ay mövcud olmasına baxmayaraq, bu qısa müddədə bir çox təleyfli məsələlər həll olunmuşdur. Məhz Cümhuriyyət dövründə ilk dəfə qadınlara seçki hüququnu verilmiş və qadın-kişi bərabərliyi təmin edilmişdir. İki il ərzində, həmçinin milli ordu quruculuğu, milli valyutanın buraxılması, milli bankın yaradılması, demokratikləşmə, azad seçkilər, Azərbaycanın bütövlüyünün təmin olunması, iqtisadi islahatların aparılması və digər sahələrdə məqsəd-yönlü tədbirlər heyata keçirilmişdir.

Cari ilde isə milli dövlətçilik tarixində xüsusi yer tutan AXC-nin 100 yaşının tamam olması münasibətlə dövlət başçısı 2018-ci ilin Azərbaycan Respublikasında “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti İl” elan edilməsi haqqında Sərəncam imzalayaraq, bu əlamətdər hadnənin dövlət səviyyəsində layincə qeyd edilmişini qarşıya məqsəd kimi qoymuşdur.

28 may 1918-ci il - hər bir azərbaycanlının ölkəmizin tarixinə dair unutmamalı olduğu əlamətdər

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyə-

tinin öz dövlətçilik atributlarını qəbul etməsi, dövlət və hərbi quruculuq, iqtisadiyyat və mədəniyyət, təhsil və sahiyyə sahələrində atdırığı addımlar xalqımızın tarixində həllledici rol oynamışdır.

Xalq Cümhuriyyəti hökumətinin dövlət quruculuğundakı mühüm addımlarından biri də Dövlət rəmzlərinin qəbul edilməsi idi. 1918-ci il iyunun 24-də üzərində aypara ve

baxmayaraq, milli hökumət ölkədə təhsil və mədəniyyətin inkişafı istiqamətində ciddi tədbirlər həyata keçirmişdir.

Cümhuriyyət dövründə Azərbaycanda yaradılmış ilk ali təhsil ocağının xalqımızın maariflənməsində, elmimizin inkişafında böyük rol olmuşdur. Milli şurun formalasdırılması və böyük çətinliklə əldə olunmuş müstəqilliyin qorunub

Azərbaycan parlamenti ictimai fikir tariximizdə, elmin, təhsilin inkişafında əvəzedilməz xidmətlər göstərəcək ilk ali məktəbin - Bakı Dövlət Universitetinin (BDU) təsis edilməsi haqqında qanun qəbul etmişdir. Bu, Cümhuriyyətin mühüm nailiyyətlərindən və xalqımızın tarixində ən əlamətdər hadisələrdən biri idi.

sekkizgüzeli ulduz olan al bayraq barədə qərar qəbul edilmişdir. Noyabrın 9-da isə həmin bayraq, üzərində aypara və sekkizgüzeli ulduz olan üçrengli (mavi, yaşıl və qırmızı) bayraqla evəz olunmuşdur.

AXC-nin Azərbaycan elminin, onun intellektual dəyərlərinin milli sərvət kimi qəbul edilməsində de mühüm xidmətləri olmuşdur. Dövrün çətinliklərinə, xarici təhdidlərə, maliyyə və kadr çatışmazlığına

saxlanılması üçün savadlı kadrların yetişdirilməsinin, elmin inkişafının vacibliyini dərk edən Cümhuriyyətçilər universitet yaratmaq qərarına gelmişlər.

Bələliklə, 1919-ci il sentyabr ayının 1-de Azərbaycan parlamenti ictimai fikir tariximizdə, elmin, təhsilin inkişafında əvəzedilməz xidmətlər göstərəcək ilk ali məktəbin - Bakı Dövlət Universitetinin (BDU) təsis edilməsi haqqında qə-

bölmələrindən ibarət elmi assosiasiya təşkil edilmiş və fəaliyyət göstərmişdir. Assosiasiya müxtəlif elm sahələri üzrə problemlərin tədqiqi, elmi kadrların hazırlanması və inkişaf işinə hərəkətli yardım göstərməyi qarşıma məqsəd qoymuşdur.

BDU Azərbaycan elminə minlərlə alim, ziyalı və görkəmli şəxslər bəxş etmiş, sonralar ölkəmizdə fəaliyyətə başlayan neçə-neçə ali məktəbin yoluna işq salmışdır.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının coxillik elmi nailiyyətlərinin əldə edilməsində də məhz BDU-də təhsil alıb yetmiş yaşlılarla elin və ziyanlarımızın böyük rolu olmuşdur. Hazırda AMEA ilə BDU birgə öməkdəşlər üçün səylərini davam etdirir. AMEA elmin tamamilə yeni inkişaf yoluunu istiqamət götürərək prioritet sahələrdə tədqiqatlar aparr, yüksək kətisəsli kadrların yetişdirilməsi yönündə ciddi tədbirlər həyata keçirir.

1919-cu il noyabrın 15-de universitetdə birinci dərs günü elan edilmişdir. Bu xəbər xalq, o cümlədən ziyanlar, ictimai-siyasi xadimlər arasında böyük sevinçle qarşılanmışdır. Noyabrın 17-də “Azərbaycan” qəzəndən “Darülfünunun açılması” adlı məqalədə yazılır: “Dün Azərbaycan Darülfünunu ilk dəfə olaraq açıldı və ilk gündür ki, məşhuliyətə başladı”. 1920-ci ilin əvvəllerində respublikada elmi tədqiqatlar, əsasən, Bakı Dövlət Universitetində mərkəzəmişdir. 1920-1922-ci illərdə burada humanitar, tibb və təbiyyat

Azərbaycan elminin inkişafına fundamental tədqiqatları ilə mühüm töhfələr vermiş alim

Akademik Musa Əliyevin 110 illik yubileyi yığıncağı

Mayın 15-də Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında görkəmli alim, tanmış icimai xadim, akademik Musa Əliyevin 110 illiyinə həsr olunmuş yubiley yığıncağı keçirilib.

İlk olaraq iştirakçılar II Fəxri xiyabanda akademik Musa Əliyevin məzarını ziyarət edib, məzarı önnüə ökli və gül dəstələri qoyublar.

Akademiyanın Əsas binasında təşkil olunan tədbiri giriş sözü ilə AMEA-nın prezidenti, akademik Akif Əlizadə açıb. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin “Akademik Musa Əliyevin 110 illiyinə qeyd edilmişsi haqqında” 21 fevral 2018-ci il tarixli sərəncamı xatırladan Akif Əlizadə vurğulayıb ki, bu sənəd elminizə və alimlərimizə dövlət qayğısimın daha bir göstəricisidir.

Natiq bildirib ki, Musa Əliyev Azərbaycanda geologiya elminin inkişafına fundamental tədqiqatları ilə mühüm töhfələr verib, yüksək-iqtisasişli kadrların hazırlanmasında xüsusi xidmətlər göstərib. Onun Akademiyanın prezidenti kimi respublikada intellektual potensialın formalasdırılması və elmin perspektivli sahələrinin təşkili istiqamətində mühüm nailiyyətlər əldə etdiyini diqqətə çatdırıb.

Akademik Akif Əlizadə görkəmli alimin həm də böyük icimai xadim olduğunu vurğulayıb: “O, müxtəlif illərdə SSRİ və Azərbaycanın ali sovetlərinin deputatı, Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin üzvü və katibi, Azərbaycan Nazirlər Soveti sədərinin müavini, Azərbaycan Dövlət Plan Komitəsinin sədri, keçmiş ümumittifaq “Bilik” cəmiyyətinin Azərbaycan şəbəsinin sədri, Lenin Mükafatları Komitəsinin və Ali Attestasiya Komissiyası Plenumunun üzvü, Sovet-Pakistan Dostluq Cəmiyyətinin vitse-prezidenti olub. SSRİ Neft Sənayesi Nazirliyinin kollegiyası tərəfindən “Fəxri neftçi” adına layiq görüllər. Neft sənayesin-

də çoxillik səmərəli elmi fəaliyyəti-ne görə adı SSRİ Neft Sənayesi Nazirliyinin “Fəxri kitabı”na daxil edilib. Ümumittifaq Paleontoloji Cəmiyyətinin fəxri üzvü seçilib”.

AMEA rəhbəri görkəmli alimin çoxillik məhsuldalar elmi-təşkilat, pedaqoji və icimai fəaliyyətinin yüksək qiymətləndirildiyini, onun “Lenin”, iki dəfə “Qızımızın Əmək Bayrağı”, “Şərəf Nişanı” ordenləri, bir neçə medal və fəxri fərmanlarla təltif olundugunu nəzərə çatdırıb. Alimin ölümündən sonra 1989-cu ildə “Azərbaycanın təbaşir faunası” monoqrafiyasına görə Azərbaycan Dövlət Mükafatı laureati adına layiq görüldüyüն əlavə edib, görkəmli alimlə bağlı bəzi xatırələrini bölüşüb.

Tədbirdə AMEA-nın Yer Elmləri Bölməsinin akademik-katibi, akademik Fəxrədin Qədirov “Görkəmli alimin şərəfli həyat yolu” mövzusunda məruzə edib. Akademik Musa Əliyevin 1926-ci ildə Ağqabadda fiziqa-riyaziyyat temayüllü orta məktəbi əla qiyamətlərle bitirərək Azərbaycan Politexnik İnstututun (indiki Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti) Dağ-mədən fakültəsinə daxil olduğunu söyləyən F.Qədirov 1931-ci ildə oranı bitirdiyini olavaş edib. Vurğulayıb ki, 1936-ci ildə namizədlək, 1957-ci ildə doktorluq dissertasiyalarını müdafiə edib, elə həmin il professor elmi adını alıb. 1950-ci ildə isə Azərbaycan Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü seçilib.

Natiq akademik Musa Əliyevin bir sər yüksək vəzifələrdə uğurla çalışdığını deyib: “O, 1936-1941-ci illərdə Azərbaycan Sənaye İnstututunda ardcıl olaraq dosent, neft fakültəsinin dekanı və institutun direktoru vəzifələrində işləyib, 1941-1942-ci illərdə keçmiş SSRİ-nin

neft dövrünün başlandığını diqqətə çatdırıb alım vurğulayıb ki, o, SSRİ Elmlər Akademiyasının prezidenti A.Nesmeyanovun təklifi ilə Moskva yəni təşkil edilmiş Yanar Qazıntı Yataqlarının Geologiyası və İşlənilməsi İnstututuna elmi işlər üzrə direktor məvəfəsinə dəvət olunaraq ömrünün sonuna kimi burada çalışıb. Musa Əliyev 1967-1971-ci illərdə Sovet-Əlcəzair neft-qaz kontraktuna rəhbərlik edib, Əlcəzairin Tinduf və Xassi Braxim neft-qaz yataqlarının açılması da onun adı ilə bağlıdır.

F.Qədirov görkəmli alimin rəhbərliyi ilə 60-dan çox folsəfə və elmlər doktoru yetişdirildiyini, onun geologiya, paleontologiya və stratiqrafianın müxtəlif problemlərinə aid 350-ye yaxın elmi əsərin mülliəf olduğunu diqqətə çatdırıb. Akademik Musa Əliyevin adının Azərbaycan elminin inkişaf tarixində xüsusi yer tutduğunu, hełə uzun illər gelecek nəsillər üçün nümunə olacağının deyən F.Qədirov görkəmli alimin eñiz xatirəsinin hər zaman yaşayacağı əlavə edib.

ADNSU-nun rektoru, professor Mustafa Babanlı “Akademik Musa Əliyevin Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye İnstututunun inkişafında rolü” mövzusunda məruzəsində bildirib ki, ölkəmizdə geoloq kadrların professional hazırlanmasının əsası öten esrin 20-ci illərində Baki Politeknik İnstututun (indiki Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti) qoyulub. Qeyd edib ki, məhz bu ixtisası seçmiş Musa Əliyev ali məktəbin Dağ-mədən fakültəsinə

daxil olub, ilk günlərdə liderlik keyfiyyətləri ilə fərqləndiyinə görə tələbələr onu geoloqlar qrupunun başçısı seçiblər.

Musa Əliyevin tələbelik illərində pedaqoji fəaliyyətə də məşgul olduğunu deyən M.Babanlı vurğulayıb ki, o, 1930-1933-cü illərdə Balaxanıda Nəriman Nərimanov adına Sənaye Texnikumunda və Lassal adına Neft Texnikumunda müxtəlif fənlərdən dərs deyib.

Meruzaçı Musa Əliyevin Azərbaycan Sənaye İnstututunu bitirdiyi ilə məktəbdə dərs demək hüquq qazandığını, Azərbaycan Sənaye İnstututunda ardcıl olaraq assistant, dosent və Neft fakültəsinin dekanı kimi fəaliyyət göstərdiyini, 1939-cu ildə isə institutun direktoru vəzifəsinə teyin edildiyini diqqətə çatdırıb. M.Babanlı məhz bundan sonra milli kadrların yetişdirilməsi istiqamətində ciddi işlərə başlanıldı, neft sənayesi üzrə milli kadrların seçiləmisi və yerləşdirilməsində ilk adımlar atıldıqını söyləyib: “Musa Əliyev artıq o dövrə SSRİ miqyasında nüfuzlu sayılan ali məktəbimiz 20 illik yubileyinin təntənəli keçirilməsinin təşəbbüsükər və təşkilatçıları olub. İşçilərin cəmi 25 faizini təşkil edən azərbaycanlıların əksəriyyəti direktorun Moskvaya göndərilməli məlumatı əsasında orden və medallara təqdim olunub, bu da institut üzrə təltif olunanların 70 faizini təşkil edib. Musa Əliyev də yüksək elmi-pedaqoji və təşkilatçı nailiyyətlərinə görə “Qızımızın Əmək Bayrağı” ordenini əlavə etdi.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin hayat və yaradıcılığının üzərindən çıxış edərək alımla bağlı xatırələrini bölüşüb, təşkilinə görə AMEA rəhbərliyinə, həmçinin tədbir iştirakçılarına təşəkkürünü bildirib.

Tədbirin sonunda akademik Musa Əliyevin hayat və yaradıcılığının üzərindən çıxış edərək alımla bağlı xatırələrini bölüşüb, təşkilinə görə AMEA rəhbərliyinə, həmçinin tədbir iştirakçılarına təşəkkürünü bildirib.

Tədbirin sonunda akademik

Musa Əliyevin hayat və yaradıcılığının üzərindən çıxış edərək alımla bağlı xatırələrini bölüşüb, təşkilinə görə AMEA rəhbərliyinə, həmçinin tədbir iştirakçılarına təşəkkürünü bildirib.

Valideyn-müəllim əməkdaşlığının məktəbin nüfuzunda rolü

Sakit MURSƏLOV,
Astara rayon Şahəgacı kənd
orta məktəbinin direktoru

**Çalışırıq ki, məktəbimizin cəmiyyət
qarşısındaki öhdəliyini yerinə yetirək**

“Məktəb üçbucağ” anlayışı pedaqoji ədəbiyyatda və mətbuatda həmişə çox işlənən ifadələrdəndir: məktəb, ailə və cəmiyyət. Bu üçbucağın bütün tərəfləri güclü olanda məktəb hayatı saat mexanizm kimi işleyir, təlim-tərbiyədə, şagirdlərin hərtərəfli inkişafında uğurlara və nailiyetlərə getirib çıxır. Cəmiyyət də, ailə də, məktəb də, nəcə deyərlər, rahat nefəs alır. Hansı tərəfdəse ciddi çatışmazlıq olarsa, onda həm cəmiyyət, həm ailə, həm də məktəb problemlər qarşısında qalır, arzuolunmaz nticələrə getirib çıxarır. Bu üçbucağın özüyündə bütün tərəflərinin yerində olmasız zoruridir, ancaq mən deyərdim ki, valideyn-məktəb münasibətləri hazırda daha həssas tərəfdir. Hətta müəyyən manada, an vacib tərəfdir, çünki müasir qloballaşma şəraitində, elektron informasiya axınının insanların həyatına icazəsiz müdaxilə etdiyi bir zamanda bu münasibətlər daha vacib əhəmiyyət kəsb edir.

Kənd məktəblərində valideyn-məktəb münasibətlərinin özünəməxsus asan və olverişli xüsusiyyətləri vardır. Şagirdlərin təniməsi üçün çox uzun vaxt sərf etmək lazımlı gəlmir, valideynlərin şəxsiyyəti, məşguliyəti, məktəbə və təhsilə münasibəti,

müəllimlərlə əlaqə üçün vaxt, problem və s. məsələləri yerli şəraitdə daha asanlıqla öyrənmək və həll etmək mümkün olur. Buna görə də şagirdlərin dərsə davamıyyətinə, dərsdən yayınması kimi hallara qarşı daha qısa vaxt sərf etməklə intizamı idarə etmək olur. Yerli məktəbdə müəllimlərin əksəriyyətinin ixtisas və peşə ustalığı haqqında informasiyalar da valideynlərə əvvəlcədən məlumudur, çünki onların əksəriyyəti möhz həmin məktəbdə orta təhsil almışlar və s. Qeyd etdiyim bu və oxşar faktorlar kənd məktəbində müəllimlərin, sinif rəhbərlərinin və digər pedaqoji işçilərin işini asanlaşdırın məsələlərdir. Buna baxmayaraq, valideynlər müntezəm görüşlər, valideyn iclasları keçirilir.

Lakin bəzi məsələlər vardır ki, kənd məktəblərində valideyn-müəllim münasibətlərinə ciddi ziyan vurur. Bunlar iki məraqlı tərəfin münasibətlərini mürekkeblaşdırın məsələlərdir. Məsələn, kənddə mövsumi işlər zamanı ailə bütünlükle təsərrüfat işinə çıxır, çünki yerlərdə ailələrin iqtisadi təminat möhz mövsümü təsərrüfat işlərinin səməralılıyından asılı olur. Nəcə deyərlər, “işləməyən dişləməz” və ya “əkməsən, bəcərəsən, yeyə bilməzsən”. Bu cür tədbir-

lər öz övladlarını callb edən valideynlərin əlindən övladlarını alıb məktəbə callb etmek və onları dərsdə saxlamaq müəyyən vaxtlarda çətinlik yaradır. Lakin biz bu çətinliyi də maarifçi valideynlərin köməyi ilə aradan qaldırmışa çalışırıq.

Dünyada ilk Blokçeyn Universiteti fəaliyyətə başlayacaq

Oruc MUSTAFAYEV

Qloballaşan dünya ali təhsil sistemin-də bir sıra yeni prioritetlərin gündəmə gəlməsi ilə səciyyələnir. Yeni prioritet-lərdən bəhs edərkən elmi-tədqiqat universitetlərinin sürətlə dəyişən reallıqlara adekvat cavab verməsindən də danış-maq lazımlıdır. Bu günlərdə Böyük Britaniyanın Oksford Universitetindən olan bir qrup akademikin dönyanın ilk

- Xahiş edirik, Büyük Britaniyadaki təhsil həyatınız, ixtisasınız, elmi araşdırılmalarınızın mövzuları barədə məlumat verərdiniz.

- İlk olaraq qeyd etmək istərdim

həm tədqiqat aparmalı, həm də təhsil verməlidir. Yuxarıda da bildirdiyim kimi, bunları bir-birindən ayrı formada təqdim etməyin doğru olmadığını qənaətindəyəm.

tədqiqat gəlirlərinin 10%-i Avropa Birliyi tərəfindən maliyyələşir və məqalələrin 30%-i avropalı araşdırıcıların birinci və ya digər müəllifləyi altında nəşr olunur. Gö-

ründüyü kimi, rəqəmlər açıqca ifadə edir ki, hər hansıa “sərt” tərk etmə prosesi böyük problemlər yarada bilər.

- Oksford Universitetinin alim-ləri cari ilin 3-cü rübündən dünya-da ilk Blokçeyn Universitetinin fəaliyyətə başlayacağımı bildirirlər. Bu barədə nə deyə bilərsiniz? Bu universitet hansı məqsədlə yaradılır, necə fəaliyyət göstərəcək?

- Bəli, bu barədə müxtəlif məqalələr oxumuşam. Oksford Universitetinin bir qrup akademiki tərəfindən yaradılan bu universitetin əsas xüsusiyyəti ali məktəbin heç bir fiziki vahidinin, məsələn, binasının olmamasıdır. Universitetin bütün işləmə prinsipi xüsusi program (“application”) üzərindən həyata keçiriləcək. Ancaq bu, çox maraqlı bir sual doğurur. Bildiyiniz kimi, “online” və ya “distance” tədris proqramları onsuz da uzun müddətdir mövcuddur. Bəs, bu universitetlərin fərqi nədən ibarət ola-

- Yuvarida verdigim statistikada

- Yuxarıda verdiyim statistikada bildirdiyim kimi, Böyük Britaniya doktorantura dərəcəsində təhsil alan tələbələrin sayına görə dünyada ilk üç yerdən birini tutur. Bu baxımdan, bu olkəni uğurlu ölkə sayı bilərik. İlk əvvəl onu bildirim ki, Böyük Britaniyada universitetlərin “Blokçeyn” texnologiya və əslində üzv olan və bu hər kəsin bir anda “mərkəzi” (bu prosesə “decentralised”) şar olaraq, bu universitetlərin mexanizmi olmayıcaq. Bu iki məqsəd mövcuddur; t

- İlk olaraq onu bildirim ki, biz-

lərin-doktorluq dərəcəsində təhsil alanların tələbə kimi təqdim edilməsi bizi “küsdürür” (*gülümsəyir - red*). Mənçə, daha doğru ifadə tədqiqtəçi olardı. Çünkü zamanımızın çox hissəsini məhz bu işə sərf edirik. Ancaq onunla bərabər müellimlik etdiyimiz üçün bu ifadə də

- Siz universitetin akademik həyatında elmi tədqiqatların rolunu necə qiymətləndirirsiniz? Ali məktəb təhsil verməlidir, yoxsa tədqiqat aparmalı və ya tədqiqatçı yetişdirməlidir?

- Bu barədə çox və uzun danışmaq lazımdır. Əvvəlcə onu bildirim.

Məlumdur ki, Britaniyanın Avro məkəni tərk etməsi gündəmdədir. Bu reallaşlığı təqdirdə ölkədə elmi tədqiqat universitetlərinin təleyi ilə bağlı problemlər yaranacaqmı? Bu barədə Britaniya elmi elitasi, akademik dairələrin nə kimi düşüncələri var?

- Bu barədə universitetlərin və akademik dairələrin mövqeyi açıqdır: Böyük Britaniya Avro məkanı

tərk etməməli idi. Ancaq artıq gedir və proses başlamışdır. Hal-hazırkı prioritet yarana biləcək problemləri görmək və həll etməkdir. Biz maliyyə sahəsində çalışanlar üçün problemlər rəqəmlərdə gizlidir. Bu baxımdan, inanıram ki, Avro məkanı tərk etməklə yaranacaq problemləri də anlamaq üçün bəzi rəqəmlərə baxmaq lazımdır. Böyük Britaniya universitetlərində elmi araştırma edən tədqiqatçıların 17%-i məhz Avro zona vətəndaşıdır. Təxmini olaraq, universitetlərin

Blokçeyn Universitetinin fəaliyyətə başlaması ilə bağlı açıqlaması da dediyimiz yeni prioritətlərin növbəti anonslarından biridir. Ümumiyyətlə, Britaniyalı təhsil sistemində nələr baş verir? Blokçeyn Universiteti nə deməkdir? Buna kimi suallarımıza Böyük Britaniya ali təhsil sisteminə yaxından bələd olan, Edinburq Universitetinin doktorantı, tədqiqatçı və müəllim Xaləddin Rzayevlə aydınlıq gətirməyə çalışdıq.

Xaləddin Rzayev:
“Bu universitetin
əsas xüsusiyyəti heç bir
fiziki vahidinin olmamasıdır”

Tanıtım

Xaləddin Nizami oğlu Rzayev 1990-cı ildə Bakı şəhərində anadan olub. 2007-ci ildə paytaxtdakı Ələkbər Əliyev adına 204 nömrəli tam orta məktəbi bitirib. Elə həmin il Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin beynəlxalq iqtisadi münasibətlər fakültəsinə qəbul olub. Ali təhsilini fərqlənmə diplomu ilə başa vurub. 2012-2014-cü illərdə təhsilini Bakı Mühəndislik Universitetinin MBA programında davam etdirib. Eyni zamanda, "Nurgün" Şirkətlər Qrupunda maliyyəçi olaraq fəaliyyət göstərib. "2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Programı" çərçivəsində 2014-2015-ci illərdə Böyük Britaniyanın Lester Universitetində maliyyə iqtisadiyyatı üzrə magistratura təhsili alıb, fakültə üzrə ən yüksək nəticə göstərərək maliyyə və iqtisadiyyat ixtisasları sahəsində ilin ən yaxşı tələbəsi adını qazanıb. 2015-2016-cı illərdə "Nurgun" Şirkətlər Qrupunun Türkiyə filialında maliyyə müdürü vəzifəsində çalışıb. 2016-cı ildə maliyyə ixtisası üzrə Edinburq Universitetinin doktoranturasına qəbul olub və universitetin tam təqaüdünə layiq görüüb. Hazırda bu universitetdə elmi-araşdırma və müəllimlik (tyutorluq) fəaliyyəti ilə məşğuldur.

kəs müəllim kimi işləyə biləcək
Minimum kriteriyalardan əlavə xü-
susı müsahibələrin keçirilməsi de-
nəzərdə tutulmuşdur

müəllimə maaş formasında ödəniş edəcək və 3 manatını özünə gəlir kimi saxlayacaq. Ancaq “Blok-çeyn” universitetlərində bu dərsin dəyəri 8 manat olaraq nəzərdə tutulacaqdır və bu 8 manat birbaşa müəllimə yönləndiriləcək. Belə olan halda, həm tələbə daha az təhsil haqqı ödəyəcək (10 manat əvəzinə 8 manat), həm də müəllim da-

ması deyil. Əsas məsələ vahid mərkəzin olmaması və əslində bütün

- Bəzi akademik dairələrdə bu cür universitetin qeyri-effektivliyi barədə fikirlər var. Narahatlıqlar na ilə bağlıdır?

adılandırılmışdır. Öň qısa formada proseslərdəki fərqi belə izah edə bilərik. Əgər siz onlayn təhsil alırsınızsa, siz təhsil haqqınızı universitetinə ödəməyənizdir.

rana bilcək problemlər aydın deyildir. İfadə edilən ən əsas problemlərdən biri müəllim-tələbə münasibətlərinin dəyişilməsi ehtimalıdır. Mərkəzləşmiş sistemlərdə müəllim və tələbə arasındaki münasibət mərkəz, yəni universitet vasitəsilə həyata keçirilir, maddi və hüquqi zəmində münasibət mövcud deyildir. “Blokçeyn” Universiteti bunu təmin edə biləcəkmi? Əsas sual məhz budur.

- Sonda gələcək planlarınız barədə məlumat almaq istərdik...

- Doğrusu, gələcəklə bağlı əsas planım akademik mühitdə fəaliyyət göstərməyə davam etməkdir. Özümüz akademik mühitə aid hissədirəm və tədqiqatların bir parçası olmaq mənəi çox sevindirir.

“Vergiləri ödəməyə çalışaq, təminatlı gələcəyə yol açaq”

Qax rayonu İlisu kənd tam orta məktəbinde Azərbaycan Respublikası Vergilər və Təhsil nazirliyinin birgə “Vergi dostları” layihəsi çərçivəsində “Vergiləri ödəməyə çalışaq, təminatlı gələcəyə yol açaq” adlı tədbir keçirilib. Tədbirdə İlisu kənd tam orta məktəbinin müəllimləri və şagird kollektivi, 13 sayılı Ərazi Vergilər İdarəsinin, rayon təhsil şöbəsinin əməkdaşları, İlisu kəndinin icra nümayəndəsi, sahibkarlar və valideynlər iştirak ediblər.

Tədbirdən keçirilməsində məqsəd insanları bu sahədə maarifləndirilməsi, şagıqların kiçik yaşlardan vergi haqqında anlayışlarının formallaşması və bu anlayışın hər eve, hər ailəyə daxil olmasıdır.

İlisu kənd tam orta məktəbinin müəllimi Gülnarə Əfəndiyeva şagıqları salamlayaraq, belə tədbir-

lərin keçirilməsinin əhəmiyyəti haqqında, kənddə vergi dəstə olaraq apardığı işlər barədə bir növ hesabat xarakterli məlumat verib. Daha sonra qonaqlar çıxış edib, Vergilər Nazirliyi tərəfindən həyata keçirilən tədbirlər içərisində “Vergi dostları” layihəsinin xüsusi əhəmiyyəti, sahibkarlarla əlaqə, onlara kömək, işlərinin asanlaşdırılması və s. kimi məsələlər vurğulanıb.

Şagırdlər tərəfindən vergilər, onların vaxtında ödənilməsi, vergilərin tarixi haqqında maraqlı sohñeciklər nümayiş etdirilib. Sonda “Vergi dostları” layihəsi çərçivəsində hazırlanmış videoçarx nümayiş olunub.

Günay MAHMUDOVA,
Qax Rayon Təhsil Şöbəsinin
ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxsi

Naxçıvan şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbdə rus dili və ədəbiyyatı olimpiadası keçirilib

Rusiya Federasiyasının Azərbaycandakı səfirləri, “Rossotrudniçestvo” Agentliyinin ölkəmizdəki nümayəndəliyi, Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi və Azərbaycanın Rusluluq Təhsil Müəssisələri Müellimləri Assosiasiyanın birgə təşkilatçılığı ilə Naxçıvan şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbdə rus dili və ədə-

biiyyatı fənni üzrə VII-VIII sinif şagırdləri arasında X ümumrespublika olimpiadasının Naxçıvan Muxtar Respublikası üzrə zona mərhələsi keçirilib. Rusiya səfirliyinin baş müşaviri Valentin Denisov, əməkdaşları Alenina Alesya və İlyas Soltanov tədbirdə iştirak ediblər. Səfərin ilk günü qonaqlar ümummilli lider

Heydər Əliyevin Naxçıvan şəhərindəki Heydər Əliyev muzeünün karşısındakı ucaldırılan abidəsi öünüə gül dəstələri qoyub, muzeylə, “Naxçıvanqala” Tarix-Memarlıq Muzey Kompleksi, Möminə Xatun türbəsi, Açıq Səma Altında Muzey, Xan Sarayı və Dövlət Bayraq Muzeyi ilə tanış olublar. Səfərin ikinci günü qonaqlar Naxçıvan şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbdə olimpiadanın gedisi izleyiblər. Tədbir başlamazdan əvvəl şagırdların ifasında Azərbaycan milli müsəlkləri səsləndirilib, rus ədəbiyyatından parçalar söylənilib, ədəbiyədii program təqdim edilib. Tədbiri səfirliyin baş müşaviri Valentin Denisov açaraq bildirmişdir ki, Azərbaycanın digər bölgələrində olduğu kimi, Naxçıvan Muxtar Respublikasının ümumtəhsil məktəblərində də rus dilinin keyfiyyəti tədrisi üçün ləzimi şəraitin yaradılması, rus dilinin gəncələrə sevdilənməsi və tövliq edil-

məsi ölkələr arasında dostluq əlaqələrinin yüksək səviyyədə inkişaf etdiriyindən xəbər verir. Olimpiadanın keçirilməsində əsas məqsəd şagırdlərə rus dilini mükəmməl mənimsetmək onlarda özüne inam hissini formalaşdırmaq, sərbət şəkildə ənsiyyət qurmaq bacarıqlarını aşkar çıxarmaq, şagırdləri rus xalqının tarixi, mədəniyyəti, adət-ənənoləri ilə yaxınlaşdırmaq, hər iki ölkə arasında iqtisadi və mədəni əlaqələri gücləndirməkdən ibarətdir. Qeyd edək ki, olimpiadanın zona turunda Naxçıvan şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbdə şagırdlərə rus dilini keyfiyyəti tədrisi üçün ləzimi şəraitin yaradılması, rus dilinin gəncələrə sevdilənməsi və tövliq edil-

Kamal FƏRƏCOV,
Naxçıvan Muxtar Respublikası
Təhsil Nazirliyinin əməkdaşı

Aysel Pəncəliyeva

Xizi rayonu M.Müşfiq adına Giləzi qəsəbə tam orta məktəbinin Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimi

“Gələcək nəsillərin savadlı olması üçün əlimdən gələni əsirgəmirəm”.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
TƏHSİL NAZIRLIYI

“Hər birimiz bir ulduz”

Göygöl rayon Bəhrəmbağ kənd ümumi orta məktəbində “Hər birimiz bir ulduz” adlı tədbir keçirilib.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyinə həsr edilmiş tədbirin keçirilməsində məqsəd xüsusi istedadlı şagırdların aşkar edilməsi və tanidlılmasıdır.

Məktəbin psixoloquun iş pla-

nına əsasən təşkil edilən tədbirdə şagırdların bacarıqlarını göstərən videoçarx nümayiş etdirilib. Müxtəlif ədəbi-bədii kompozisiyalar göstərilib, mahnı və şeirlər sesləndirilib.

Raminə MƏMMƏDOVA,
Göygöl Rayon Təhsil Şöbəsinin
ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxsi

Regional təlim keçirilib

Sabirabad şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbdə psixoloji-tibbi-pedaqoji komissiyaların işinən keyfiyyətinin və onların kompetensiyalarının artırılmasıdır. Saqlamlıq imkanları mehdud olan şəxslərin təhsil ehtiyaclarının ödənilməsi ilə bağlı hesabatlara baxış keçirilib, qarşıya çıxan problemlər müzakirə olunub və tövsiyələr verilib. Qruplar tərəfindən saqlamlıq imkanları mehdud olan şəxslərin təqdimatlar hazırlanıb.

Şabirabad şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbdə psixoloji-tibbi-pedaqoji komissiyaların işinən keyfiyyətinin və onların kompetensiyalarının artırılmasıdır.

Saqlamlıq imkanları mehdud olan şəxslərin təhsil ehtiyaclarının ödənilməsi ilə bağlı hesabatlara baxış keçirilib, qarşıya çıxan problemlər müzakirə olunub və tövsiyələr verilib. Qruplar tərəfindən saqlamlıq imkanları mehdud olan şəxslərin təqdimatlar hazırlanıb.

Xalid NƏCİYEV,
Sabirabad Rayon Təhsil Şöbəsinin
ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxsi

“Mən öyrətməyi və öyrənməyi sevirəm”

Rüfanə Mürsəlova: “Şagırdlər üçün ilk müəllim unudulmaz olur”

Rüfanə Mürsəlova İmişli rayon Cavadxanlı kənd tam orta məktəbində ibtidai sınıf müəllimidir. O, 2017-ci ildə ADPU-nin ibtidai təhsilin pedaqogikası və metodikası faktültəsini bitirib. Müəllimlərin İşə Qəbulu müsabiqəsində iştirak edərək 54 bal toplayıb. Seçimində yanılmadığını deyən Rüfanə, müəllim olmaq istəyən gənclərə uzaq məktəblərə işləməyə getməkdən çəkinməmələrini tövsiyə edir. Onuna məktəbdə həmsəhəb olub, müəllimlik peşəsi ilə bağlı fikirlərini öyrəndik.

- Nə üçün siz bu peşəni seçməsiniz?

- Bəlkə də müəllimlik on çətin peşədir. Amma işinə sevərək yanaşanda çətinliklərə qalib gəlmək olar. Mən öyrətməyi və öyrədərkən öyrənməyi sevirəm. Bildiklərimi uşaqlara öyrətmək, onların öyrəndiklərinin möhkəm olmasına çalışıram. Hər gün işimi sevə-sevə yeri-nə yetirirəm.

- Sizi bu peşəyə nə calb edib?

- Uşaqlarla işləməyi çox sevirdim. Bu peşənin əsas prinsipi dövlət, cəmiyyət üçün vətəndaş, əsl insan yetişdirməkdir.

Valideynlərə barərən uşaqın hər cür sülhələrinə, eziyyətinə dözmək, kədəri ilə kəderlənib, sevinci ilə sevinmək müəllimin üzərinə düşən ən böyük məsuliyyətdir.

Mənə həmişə elə gəldirdi ki, uşaqlarla işləyən müəllimlər daxilən qocalmırlar. Necə deyərlər, onlar həmişə cavan olurlar. Şagırdlər, gənclər dövlətin daima hərəkətde

olan qüvvəsidir. Bütün bunlar uşaqları sevməyimə sebəb olub.

- İşinizin ən çətin torzfləri hansılardır?

- Öncə dediyim kimi müəllimlik dövrümüzə şərəflə olduğu qədər də çətin və məsuliyyətli peşədir.

Ümumiyətlə, mən çox sakit və səbəli bir adamam. Bəzən elə olur ki, şagırdlərdən beziləri tapşırıqları öyrənə bilmir və ya öyrənmək istəmir. Bəzən veziyətlərdən öncə dediyim sakit təbətiim köməyimə golur. Buna görə də mənim üçün ibtidai sınıf şagırdları ilə işləmək digər şagırdlara nisbətən asandır. Onlara tek yazmağı, oxumağı, davranışını menimsetmək kifayətlenir. Onların qayğısına qalmış, həyata hazırlamaq, yeri gəldikdə onlarla uşaq olmayı bacarmaq lazımdır. Mənca, bu işin elə ən çətin tərəfi budur.

- İndi bu peşəni seçməyinizdən razısimizmi?

Bütün bunlar indi özümü başqa bir peşədə görəməyə şans qoymur.

- İbtidai sınıf müəllimi olmaq istəyən hər hansı bir xüsusi keyfiyyətə malik olmağa ehtiyac varmı?

- Əlbəttə, var. İlk olaraq vicedan.

Bir peşənin ağırlığını və dəyərini bilərk onu seçmək lazımdır. İlk

- Bəli, razıyam. Bu peşə çox maraqlı bir peşədir. Onu da qeyd edim ki, hər dəfə yeni şagırdların gelişisi və onlarla əvvəlki təcrübələrinin yerinə yeni nələrsə etmək, onlara yenidən “dil” tapmaq, her şeyi yenidən başlamaq lazımdır.

Zaman keçdiqən isə necə gözəl bir peşəyə sahib olduğumun fərqliyə varıram.

Bütün bunlar indi özümü başqa bir peşədə görəməyə şans qoymur.

- İbtidai sınıf müəllim olmaq istəyən hər hansı bir xüsusi keyfiyyətə malik olmağa ehtiyac varmı?

- Əlbəttə, var. İlk olaraq vicedan.

Bir peşənin ağırliğini və dəyərini bilərk onu seçmək lazımdır.

Müəllim sevgi dolu, qayğısız, nikbin, humanist, özüne inamlı

olmalıdır və öz qayğılarını sınıfə gətirməməlidir.

- Boş vaxtlarınızda nə edirsiniz?

- Vaxtımda kitab oxumaqla və yeni-yeni məlumatlar toplamaqla keçirirəm. Ümumiyyətlə, bədii əsərləri oxumağı sevirəm. Hazırda oxuduğum Aqata Kristinin “Böyük Dördlük” kitabıdır. Kitab düşünməyə, qarşılardan gələnləri taxım etməyə köməkçi olur. Bilirsiniz, kitablardan insanı başqa bir dünyaya aparır və kitablardakı dünyanın cəzibəsi mənə valeh edir.

- Bu peşədən intima edib təmamilə fərqli bir fəaliyyət sahəsində özünü sübut etmək istəyiniz olubmu?

- İlk vaxtlar belə bir istək olub. Xüsüsən də dersdən sonra yorğun olduğum vaxtlar bunu hiss etməşim. Bəzən tez-tez özümə belə sual verirdim. İndi isə bu peşədən intima etməyi heç düşünmürəm, əksinə də çox çalışıb, əsl müəllim adına laiyq olmaq istəyirəm.

- Sevimli şagırdlarınız varmı?

- Bütün müəllimlər üçün yaxşı oxuyan şagırdlər sevimlidir. Mən şagırdlərimi sevimli və ya sevimli olmayanlara bölmürəm. Ona görə də şagırdlərlə da ayrı-seçkilik etmirməm, hər birinə eyni qayğı və diqqət göstərirəm.

- Məktəbinizdə hansı yeniliyi görmək istərdiniz?

- Təhsilin inkişafına dövlətimiz böyük bir qayğı göstərir. Göründü-

yü kimi çalışduğum Cavadxanlı kənd tam orta məktəbinin binası 2-3 il ərzində təmir olunub. Təhsil üçün demək olar ki, bütün lazımi şərait yaradılıb.

Bütün bunlar yaxşı təhsil üçün stimul rələnətini oynayır. Mən şagırdlər üçün daha yeni müasir texniki avadanlıqların olmasını istərdim. Hesab edirəm ki, bu, təhsilin inkişafında dərhal təsdiq olunmalıdır.

- İbtidai sınıf müəllimi özüne inam və hörmət qazanmaq üçün uşaqlarla ənənəvi necə gurmahdır?

- İlk növbədə müəllim şagırdlərini sevməli, özüne qarşı inamlı və cəsarətli, yeniliklərə açıq olmalıdır.

- Kənd uşaqlarının şəhər uşaqlarından fərqli olduğunu söyləmək münkündürmü?

- Əslində oxumaq istəyən, öyrənməyi bilən üçün məkanın, zamanın bir önemi yoxdur. İstər şəhərdə, istərsə də kənddə böyüşün, təhsil hər kəs üçün eyni dərəcədə olur. Ola bilsin ki, kənd uşaqlarının dənəsi təmərən, hər birinə eyni qayğı və diqqət göstərirəm.

-

Şərəflə yaşanan ömür

Həsən Bayramov - 65

Vidadi BƏŞIROV,
Azərbaycan Dillər Universitetinin
pedagoqika kafedrasının dosenti,
pedagoqika üzrə fəlsəfə doktoru

İnsanın həyatda fəal mövqə tutması, içtimai borca şüurlu münasibət bəsləməsi, sözü ilə əmlanın bir olması, daim intellektual seviyəsini artırmaq qayğısına qalması, əmək və yaradıcı fealiyyətində başqalarına nümunə olması hemişə onu əhatə edən adamlarda xoş hissələr yaradır.

Gənc yaşlarından həyat və yaradıcı fealiyyətinə yaxşı bələd olduğum, istedadı və işgüzər əməyi ilə həmkarlarına örnək olan, tanımış pedaqoq, məhsuldar tədqiqatçı, nəcib insani keyfiyyətlərə malik Həsən Bayram oğlu Bayramov da məhz bələ ziyalılardandır.

O, həyatına, yaşam tərzinə hemişə halallıq müstəvisindən baxmış, çətin, lakin şərəfi ömrünə bu rakursdan dəyər vermiş, insanlıq qüdrətinə, onun ağıl və kamal dünyasına humanist principler esasında yanaşmışdır. Onun həyat və yaradıcılıq yolu izleyənlər yaxşı bilirlər: o, vəfali dost, simsar yoldaş, metin, doyanlı arxaşad kimi elmi-pedaqoji içtimaiyyət arasında özünböyük hörmət və nüfuz qazanmışdır.

Ustad müəllim kimi də onun peşəkar fəaliyyəti məndə ona qarşı hemişə münis duyğular oyatmış, pedagoji ustalığını təsdiqləyən çevik və işgüzər əməyinə həsəd aparmışdır.

65 illik həyat yolunun çoxçalarlı qaynaqlarını təfərruatlı qaydada işləmək üçün yeri göldükəcə fürsət də axtarmış, onuna hemmüsahib olmağa cəhd göstərmişəm. Amma xisələndəki alıcınlıq, ehtiramlılıq, ağayanlıq keyfiyyətləri çox səde və saf əməldə təcəssüm tapdıq üçün bu mənəvi yaxınlaşmadan hemişə özünü gen saxlamış, “Hələ mənim o vadəm deyil”, - deyə təvəzükərləq göstərmişdir.

Lakin pedagoji içtimaiyyət onu qabaqcıl maarif xadimi, fəal içtimaiyyətçi kimi yaxşı tanıldıqdan, mən “Alınma-mış müsahibə” kontekstində niyyətiyi çin edib, onun həyat və yaradıcılıq məramına üreyimini hökmü ilə üz tutdum.

O, 1953-cü ilin eləmətdə tarixi bir gündündə - mayın 1-də Qərbi Azərbaycanda, Krasnoselovo rayonunun Toxluca kəndində, qulluqçı ailəsində anadan olmuşdur. 1961-1970-ci illərdə Toxluca kənd orta məktəbində oxumus, tehsilini əla qiyətlərlə başa vurmuşdur.

1971-1975-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İstítutunun filologiya fakültəsində oxumuş, bətdris ocağından fərqlənən diplomu ilə bitirmişdir. Həmin ali məktəbin əyani aspiranturasında saxlanılmasına dair istitutun Elmi Şurasının qərarının olmasına baxmayaq, təyinatla doğma rayonuna gəlmış, burada qaynar əmək fəaliyyətinə qoşularaq müəllim, direktor müəavini, sovxoq komsomol komitəsinin katibi, qəsəbə sovetinin sədri vəzifələrində çalışmışdır. Tehsillənmə, elmi mühitdə olmaq arzusu da onu bir an tərk etməmiş, yenidən vaxtilə ali təhsil alıdı Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İstítutunun (indiki Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin) aspiranturasında oxumuşdur. O, 1987-ci ildə müsabiqə yolu ilə Naxçıvan Dövlət Pedaqoji İstítutuna müəllim seçilmiş, 1989-cu ildə isə çoxdanki arzusuna qovuşaraq “Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

Öten əsrin Azərbaycan həyatında cərəyan edən hadisələri onun ailesindən də yan keçməmişdir. Qanlı-qadəli həmin tələtümüllü çağlarda onlar da

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

Öten əsrin Azərbaycan həyatında cərəyan edən hadisələri onun ailesindən də yan keçməmişdir. Qanlı-qadəli

həmin tələtümüllü çağlarda onlar da

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

“Azərbaycanda Sovet pedagoji elminin təşəkkülü və inkişafı (1920-1931-ci illər)” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmişdir.

"Qalib qayıdacağıma söz vermişdim"

SİFAİ SƏFƏROVA

Musiqiye həvəs insanın qannda olmalıdır, deyirler. Kimsə musiqini dinləməkdən xüsusü zövq alır, kimi ise musiqici olmaqdandır. Musiqici olmaq üçünsə gərək fitri istedad sahibi olanın, bir də zövqün olsun. Onda çəkilən zəhmət də hədər getməz və uğurların da bir-birini əvəz edir. Bugünkü həmsəhəbetin də elö bu ecazkar sonetin ilk pillələrində artıq kifayət qədər uğurlara imza atan yeniyetmə nəfəs alətləri ifaçısı Səid Rəsulovdur. Onun özü haqqında danışdıqları mənim üçün maraqlı olduğunu qədər sizin üçün də maraqlı olacaq. Odur ki, golin, istedadlı yeniyetmə dostumuzu birləşdə dinləyək və ona gələcək yaradıcılıq fəaliyyətində bol-bol nailiyətlər qazanmağı arzulayaq.

13 yaşım olanda laureat adımı qazandım

17 may 2004-cü ildə Bakı şəhərində anadan olmuşam. Paytaxtdakı 14 nömrəli tam orta məktəbin 8-ci sınıfında oxuyuram. İngilis dili fənninə marağım çox böyükdür. Asudə vaxtlarında hətta o dildə bədi ədəbiyyatlar oxumağı da xoşlayıram. Uşaqlıq illərində müsiqiye çox böyük həvəs göstərmışam. Televiziyyada və radioda səslənən bütün mahnları həmişə xüsusi sevgi ilə dinləyirdim. 2010-cu ilde nəfəs alətlərində ifa etmək həvəsimi nəzərə alaraq valideynlərim məni Leopold və Mstislav Rostro-

Səid Rəsulov: "Özümə çox

güvənirdim ki, I yerin sahibi olacağam"

poviçlər adına 21 nömrəli Musiqi Məktəbinin truba ixtisası üzrə birinci sinfinə qoyular. İlk gündən müəllimlərin diqqətini cəlb etdim, çalışqanlığım çox xoşlarına gəldi. Çox keçmədi ki, bu musiqi alətinə alıshdım və yavaş-yavaş mahnilər ifa etməyə başladım. Yeri gəlmışkən deyim ki, ansambl tərkibində ifa etmək dəha çətindir, çünki kiçik bir səhv dərhal hiss olunur və ifa olunan mahnının ahənginə xələf götərir. Musiqi dilində belə səhvələr xaric ifa da deyirler. Kollektivlə birgə möşqərlər çox böyük effekt verdi və çox keçmədi ki, truba ifaçılığı sahəsində uğurlara imza atmağa başladım. 13 yaşım olanda isə mən artıq istedad və bacarığma güvənərək ölkəmizdə və onun hüdudlarından kənarda keçirilən beynəlxalq müsabiqələrə qatıldım və hər dəfə də qalib olaraq laureat adımı qazandırdım.

Gənc truba ifaçıları üzrə IX beynəlxalq müsabiqəsində I yer

6-10 noyabr 2017-ci il tarixlərində Bolqarıstanın Stara Zagora şəhərində keçirilən Gənc truba ifaçılarının IX beynəlxalq müsabiqəsinə qatıldım və I yere layiq görüldüm. Münsiflər heyeti I yeri qazandın, deyəndə zələ alıqş sedaları bürdü. Müəllimim Vladislav Kuz-

netsov, konsertmeyster Viktoriya Zülfüqarzadə çox sevinirdilər. Anam Sevinc isə qalib oldığumu bildəndə az qala qanad açıb uçaqadı. O, öz sevinc hissələrini müəllimlərlə bölüşdü. Onlara təşəkkür edərək qalib adını qazanmağında eməklərinin yüksək olduğunu dila görtirdi. Təvəzükərlərdən kənar olsa da qeyd edim ki, müsabiqəyə qatılmazdan once özümə çox güvənirdim, bilirdim ki, I yerin sahibi olacağam. Belə də oldu və bircincilik qazandım.

Çalışıram ki, mükafatlarım çox olsun

Etiraf edim ki, mən gözümü açandan evda truba və trambon nəfəs musiqi alətlərinin səsini eşitmışam. Qardaşım Sabir və İsrafil də mən tohsil aldığımı musiqi məktəbinin məzunları olublar. İsrafil qardaşım beynəlxalq müsabiqələr laureati, qızıl medal, Qran-pri mükafatları sahibidir. Hər iki qardaşım Prezident təqəbüdül alb və musiqi sahəsində çalışır. İki isə də mənə evdə çox kömək edir. Fəxr edirəm ki, mənim savadlı, elmlə, bacarıqlı qardaşlarım var. Bəzən evde fikir mübadiləsi aparırıq. Hiss edirəm ki, onlara çatmaq üçün hələ çox çalışmalıyım. Onların sayısında musiqi ilə bağlı çox şəyərli yönənləşəm. Çalışacağım mənim də onlar kimi mükafatlarım çox olsun.

Beynəlxalq müsabiqələr qalibi

Ümummillli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 90 illiyinə həsr olunmuş II Respublika müsabiqəsində I, V Beynəlxalq Gələcək Ulduzlar müsabiqəsində III, Estoniyanın Narva şəhərində keçirilən Gənc truba ifaçıları üzrə beynəlxalq müsabiqədə I yere layiq görülmüşəm. Dostlarımız artıq məni beynəlxalq müsabiqələr qalibi adlandırmarlar. Mən də bundan ruhlanır, beynəlxalq müsabiqələr böyük sevgi ilə qatılıram və inanıram ki, qazandığım hər bir uğur gələcək sonət yollarına işq salacaq.

O rəqiblərim çox güclü idilər

Bolqarıstanda keçirilən gənc truba ifaçıları üzrə IX beynəlxalq müsabiqəyə mən də qatılmışdım. Çox həyəcanlı idim, çünki o müsabiqədə ABŞ, Rusiya, Belarus, Bolqarıstan, Almaniya, Malta, Makedoniya, Macarıstan, Moldova, Ruminiya, Serbiya, Çexiya, Azərbaycan, Türkiyə, Ukrayna və Horvatiyadan ifaçılar iştirak edirdilər. Çox güclü musiqiçilər idilər. Mən də mükəmməl hazırlaşmışdım. Amma yənə də uğur qazanmayıağımından qorxurdum. Bədii rəhbər Penço-

Pençev idi. Münsiflər heyəti tərkibinə isə Kanada truba ifaçısı Ronald Romm, Rusiya Böyük Teatrının solisti Andrey İkov, Polşa truba məktəbinin banisi İgor Cəxo-xo və onların rəhbəri Azərbaycan Respublikasının Əməkdar artisti Əziz Qaryayev idi. Müəllimim Vladislav Kuznetsovun sevinci yer-göyo sağlamdı. Qeyd edim ki "Yevgeni Mikeladze adına beynəlxalq gənc ifaçılar müsabiqəsi" üç ildən ki, qonşu Gürcüstanda keçirilir. Müsabiqənin münsiflər heyəti tərkibinə S.Tkabladze, A.Lomtadze, L.Guldedava və başqları daxildirlər. Komissiyanın rəhbəri Azərbaycan Respublikasının Əməkdar artisti Əziz Qaryayevlidir.

Hazırda xalq artisti Teymur Göyçayevin rəhbərlik etdiyi Azərbaycan Dövlət Uşaq-Gənclər Simfonik Orkestrinde çalışıram. Arzum isə Bakı Musiqi Akademiyasına qəbul olmaqdır. Qardaşlarım kimi mən də musiqi ilə nəfəs alıram. Ona bağlandıqım bu illər ərzində əmin oldum ki, musiqi insan həyatında güclü mənəvi təsirə malikdir və o, estetik zövqün, insan mənəviyyatının ən ali mənbələrindəndir.

Uşaqlar üçün smartfon və planşet təqdim edilib

Yusif ƏLİYEV

"Archos" şirkəti azyaşlı istifadəçilər üçün "Junior" qurğular seriyasını təqdim edib. Bu seriyaya yaşı 3-dən yuxarı uşaqlar üçün "Junior Tab" planşeti və 7-dən yuxarı uşaqlar üçün "Junior Phone" smartfony daxildir.

İstehsalçıların məlumatına görə, təqdim edilmiş qurğularda aparat konfiqurasiyası optimallaşdırılıb və xüsusi proqramlar quraşdırılıb:

valideyn nəzarəti vasitələri və "Qustodio"dan veb-səhifələrin filtri (1 il ödənişsiz), axtarış sistemi, dil, elm və incəsənətin sırlarına yiyələnmək üçün proqramlar, musiqi dəlinmək, video izləmək üçün proqram təminatı, programlaşdırma vasitələri.

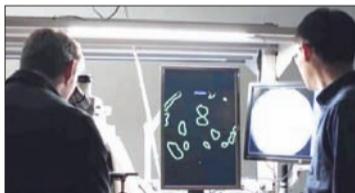
www.ferra.ru saytının məlumatında bildirilir ki, "Archos Junior Tab" smartfonu 854x480 piksel təsvir ölçülü 5 düymlik ekran, 8 və 2 meqapikselli kameralar, 1,2

GHs takt tezlikli 4 nüvəli prosessor, 1 GB-hıq əməli yaddaş və 8 GB-hıq daxili fləş yaddaş ("microSD") kartları ilə yaddaşın tutumunu artırmaq mümkündür), 2000 mil-liamper/saat tutumlu akkumulyatorla töchiz edilib.

Planşet 1024x600 piksel təsvir ölçülü 10,1 düymlik ekran, 0,3 və 2 meqapikselli kameralar, 1,3 GHs takt tezlikli 4 nüvəli prosessor, 1 GB-hıq əməli yaddaş və 8 GB-hıq daxili fləş yaddaş ("microSD")

kartları ilə yaddaşın tutumunu artırmaq mümkündür), 4000 mil-liamper/saat tutumlu akkumulyatorla töchiz edilib.

Her iki qurğu "Android 7 Nougat" mobil əməliyyat sisteminin idarəetməsi altında işləyir. Planşet və smartfonun 2018-ci ilin iyun ayında Avropada 79,99 avroya saatlıq çoxarılması planlaşdırılır.

Xərçəngin diaqnostikası üçün əlavə reallıq mikroskopu yaradılıb

"Google" korporasiyasının müətəssisleri səni intellekt və əlavə reallıq texnologiyası esasında xərçəng xəstəliyini diaqnostika edə bilən "ağlı" mikroskopu təqdim ediblər.

"Google Brain" şöbəsinin alımları tərəfindən hazırlanmış yeni qurğu səni intellekt və əlavə reallıq texnologiyasından başqa, bu texnologiyalarla işləməsi üçün bir qədər dəyişdirilmiş standart op-

tik işq mikroskopuna əsaslanır. Mikroskopun müəsirlesdirilməsi üçün mühəndisler okulyar və obyekтивin arasında iki modul yerləşdiriblər. Birinci modul fotomatriş üzündə işığın bir hissəsini əks etdirən yarımsəffər güzgüdən istifadə edir, ikinci isə əldə olunmuş təsviri proyeksiya edir və onu araşdırılan nümunənin təsviri üzərinə qoyur.

www.hi-news.ru saytının mə-

lumatına görə, texnologiya istenilən qismən töchiz edilmiş tibbi laboratoriya tətbiq edilə bilər. Platforma real vaxt rejimində təsvirləri analiz və tədqiq edilən hüceyrələrin təminəsinin nəticələrini təqdim etməyə imkan verir. Təsvirin yenilənməsinin təzliyi saniyədə 10 kadr töşkil edir ki, bu da diaqnostika üçün kifayətdir. Algoritim maşın görməsi və maşın tölimi texnologiyalarına

əsaslanır. "Google" mütəxəssislərinin sözlərinə əsasən, yeni diaqnostika metodunu istenilən onkoloji patologiyaların aşkar edilməsi üçün tətbiq etmək olar. Lakin hazırda qurğu limfa düyünlərində süd vəzi xərçənginin metastazlarını müəyən edir.

Yeni texnologiya adı mətndə məxfi informasiyanı gizlətməyə imkan verir

ABŞ-in Kolumbiya Universitetinin tədqiqatçıları mətndə məlumatların şifrələnməsi texnologiyası esasında xərçəng xəstəliyini diaqnostika edə biləcək təqdim etmək məqsədi olacaq. Bunun üçün kodlayıcı program ilk ismarıcı ədəd ardıcılığına çeviriir. Sonra bu ədədlər tipik şriftin düzəlliş parametrlərinə çevirilirlər.

www.techcult.ru saytının mə-

zəldəcək" və bütün işarələri siləcək. Bu, təsəssif doğursa da, digər tərəfdən informasiyanın ələ keçirilməsindən avtomatik mühafizə sistemidir.

Tədqiqatın müəllifləri "Fontcode" un müxtəlif sahələrdə tətbiq edilə biləcəyini qeyd ediblər.

Məsələn, onun vasitəsilə əhemiyətli əməkdaşların, görə biləcəkləri məxfi maddələri daxil etmək olar.

"Ən yaxşı şeir ifaçısı"

"Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti İli" milli özünüdürkinin gerçəkləşməsi üçün zəmindir" adlı "Ən yaxşı şeir ifaçısı" bədii qiraət müsabiqəsinin qalibləri bollı olub.

Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin (BŞTİ) tabeliyindəki ümumi təhsil məktəbləri və uşaq-gənclər inkişaf mərkəzlərinin şagirdləri arasında keçirilən müsabiqənin qalibləri münsiflər heyəti tərəfindən 5 bal sistemi ilə qiymətləndirilirlər.

Bəlli ki, müsabiqənin nöticələrinə əsasən, 10-14 yaş qrupları üzrə 59 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Səma Əsədova, 61 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Mədinə Əhmədova II və 164 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Lamiya Əliyeva III yərə layiq görürlər. 15-18 yaş qrupları üzrə isə 270 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Nigar Hüseynzadə I, 233 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Bəhrəz Yəhəyayev II və 46 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Nuray Həsənova III yərə tutub.

Qaliblər BŞTİ tərəfindən diplom və hədiyyələr məükafatlandırılacaq.

Qeyd edək ki, müsabiqənin nöticələrinə əsasən, 10-14 yaş qrupları üzrə 59 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Səma Əsədova, 61 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Mədinə Əhmədova II və 164 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Lamiya Əliyeva III yərə layiq görürlər. 15-18 yaş qrupları üzrə isə 270 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Nigar Hüseynzadə I, 233 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Bəhrəz Yəhəyayev II və 46 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Nuray Həsənova III yərə tutub.

"Şahin" hərbi-idman oyununun final yarışı keçirilib

Silahlı Qüvvələrin Təlim və Tədris Mərkəzində respublika üzrə ümum-təhsil məktəblərinin VIII-X sinif şagirdləri arasında təşkil olunmuş "Şahin" hərbi-idman oyunlarının final yarışı keçirilib.

Tədbir ümummillli lider Heydər Əliyevin eziq xatirəsinin bir dəqiqəlik sütüylə yad ediləsi və Dövlət himninin sesləndirilməsi ilə başlayıb. Sonra ələndən ordu quruculuğu sahəsində fealiyyətini ekşidən film nümayiş etdirilib.

Tədbirdə çıxış edən təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov "Şahin" hərbi-idman oyunlarının yeniyetmə və gənclərin hərbi vətənpərvərlik təbəyəsi işinin gücləndirilməsindən və məktəblilərin hərbi xidmətə hazırlıq sahibiyyətinin yüksəldilməsindən ibarətdir.

Yarışlarda "Sıra hazırlığı" mərhələsi ilə start verilib. Oyunun əsasnaməsi uyğun olaraq yarış 8 mərhələ üzrə keçirilib və Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin zabitlərindən ibarət yaradılmış Hakimlər Heyəti tərəfindən komandanın nöticələri qiyatlıdır.

Məsələn mübarizə şəraitində keçen final yarısında Sumqayıt

AZƏRBAYCAN
MÜƏLLİMİ

Bank of Baku
BANK OF BAKU

**"Azərbaycan müəllimi" qəzeti və Bank of Baku
ölkənin ümumi təhsil müəssisələrində çalışan müəllimlər üçün
"Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti və təhsil" mövzusunda yazı müsabiqəsi
ELAN EDİR**

Yazilar 20 aprel 2018-ci il tarixdən 20 may 2018-ci il tarixinədək
muallim@edu.gov.az elektron poçt ünvanında qəbul ediləcək.

Təqdim olunan yazılar tanınmış pedaqoq, alim və Cümhuriyyət dövrü
tədqiqatçılardan ibarət münsiflər heyəti tərəfindən qiymətləndiriləcək.
Təşkilat Komitəsi tərəfindən keçiriləcək təntənəli mərasimdə qaliblərin
pul və diplomlarla mükafatlandırılması nəzərdə tutulur.

MÜSABİQƏNİN ƏSAS ŞƏRTLƏRİ:

- İştirakçılar təqdim olunan yazıların sonunda zəruri məlumatları (ad, soyad, əlaqə telefonu, çalıştığı müəssisənin adı və tutduğu vəzifə) qeyd etməlidirlər.
- Hər iştirakçı müsabiqəyə bir yazı təqdim edə bilər.
- Yazının həcmi 8-10 min işarədən ibarət olmalıdır.
- Yazının əvvəlində müsabiqə üçün hazırlanmış qeyd edilməlidir.

Əlaqə üçün: (012) 538-51-41

TƏŞKİLAT KOMİTƏSİ

**Həftənin
qalibi**

Ümumi təhsil müəssisələrinin
şagirdlərindən ibarət komandalar
arasında növbəti intellektual te-
leoyun təşkil edilib. Belə ki, Ba-
ki Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin
(BTİ) tabeliyindəki 24, 30, 80 və
177 nömrəli tam orta məktəblərin
komandaları "Həzircavablar" in-
tellemətual teleoyununda yarışib.
Məktəblilər "Dil və ədəbiyyat",
"Cəgəri", "Futbol", "Ordan-
burdan" bölmələri üzrə sualları
cavablandırıb.

İntellektual teleoyunun nati-
cələrinə əsasən, 30 nömrəli tam
orta məktəbin komandası qalib
gəlib. Qeyd edək ki, "Həzircavablar" intellektual teleoyunu
BTİ və AzTV-nin birgə həftəlik
teleləyihsidir. İntellektual teleoyu-
nunda BTİ-nin tabeliyindəki
ümumi təhsil müəssisələrinin şag-
irdlərindən ibarət komandalar
iştirak edir.

"AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ"

Qəzet 1934-cü ildən çıxır

Baş redaktor Nurəddin Heydərov 538-21-66

Mühəsibatlıq 539-67-74

Reklam və elanlar 539-20-77 (tel/faks)

Ünvan: AZ-1100, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə 23 M, Mətbuat Evi, 5-ci mərtəbə

Qəzet "Azərbaycan müəllimi"nin kompüter mərkəzində yığılın
və "Azərbaycan" nəşriyatında çap olunur

Qəzet hər həftənin cümlə günü çıxır

Bank hesabımız

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı 5 sayılı "Mətbuat şöbəsi"

Kodu: 805142 VÖEN: 9900001881

M/h: AZ 03 NABZ 0135010000000002944

S.W.I.F.T.: IBAZAZ 2X

"Azərbaycan müəllimi" qəzeti redaksiyası
Hesab № AZ80 IBAZ38060019443164986350
VÖEN: 1300397831

Lisenziya № 022327, İndeks: 0003, Tiraj 4778, Sifariş 1494

Məsul növbətçi: Y.Əliyev

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi

Lənkəran Dövlət Universiteti

vakant yerlər üzrə aşağıda qeyd olunan vəzifələri tutmaq üçün müsabiqə

ELAN EDİR:

İqtisadiyyat və idarəetmə fakültəsi üzrə:

Dekan - 1.0 ştat

"Kimya və fizika" kafedrası üzrə:

Müdir - 1.0 ştat

"Biologiya və tibbi biliklər" kafedrası üzrə:

Müdir - 1.0 ştat

"Xarici dillər" kafedrası üzrə:

Müdir - 1.0 ştat

"Baytarlıq və aqrar fənlər" kafedrası üzrə:

Müdir - 1.0 ştat

run adına yazılış ərizə ilə birlikdə tələb olunan sə-
nədlər (kadrların şəxsi qeydiyyat vərəqəsi, tərcüme-
yi-hal, ali təhsil, elmi ad və dərəcə haqqında sənəd-
lerin surəti (xaricdə verilmiş diplomların Təhsil Na-
zirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş ekvivalentlik şəhə-
dətnaməsi), dorc olmuş elmi əsərlərin, köşə və ix-
tilarla təsdiq edilmiş siyahısı) aşağıdakı ünvanla
göndərilməli və ya şəxşən təqdim edilməlidir.

Ünvan: Lənkəran şəhəri, H.Aslanov xiyabanı - 50

www.lsu.edu.az, e-mail: science@lsu.edu.az

Telefon: (02525) 5-25-59

REKTORLUQ

Etibarsız sayılır

Azərbaycan Dillər Universiteti tərəfindən 2006-ci
ildə Şərifova Sevər Nəsrulla qızına verilmiş B-068986
nömrəli bakalavr diplomu və diploma əlavə itdiyi üçün
etibarsız sayılır.

Salyan rayonu Yenikənd kənd tam orta məktəbini
2008-ci ildə bitirmiş Nəcəfov Bakır Çingiz oğluna
verilmiş B-523328 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız
sayılır.

**H.B.Zərdabi adına Gəncə Dövlət Pedaqoji
Institutu** tərəfindən 1985-ci ildə Ələkbərova Elmura
Çobanlı qızına verilmiş AB-013602 nömrəli diplom
itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Kürdəmir rayonu Topalhəsənli kənd tam orta
məktəbini 2014-cü ildə bitirmiş Nadirov Zəmiq Rövşən
oğluna verilmiş A-338334 nömrəli attestat itdiyi üçün
etibarsız sayılır.

Gəncə Məsiət Kolleci tərəfindən 2001-ci ildə
Omarova Ülviyyə Qurban qızına verilmiş AB-II-066500
nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baki Dövlət Universiteti tərəfindən 2013-ci ildə
Süleymanlı Vüsal Süleyman oğluna verilmiş A-012248
nömrəli bakalavr diplomu və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız
sayılır.

Bakı şəhər 17 nömrəli tam orta məktəbi 2004-ci ildə
bitmiş Yusifov Fuad Müxtər oğluna verilmiş B-018765
nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti tərəfindən
2013-ci ildə Cəbiyeva Maya Hikmət qızına verilmiş B-
265816 nömrəli bakalavr diplomu və əlavəsi itdiyi üçün
etibarsız sayılır.

Azərbaycan Maliyyə İqtisad Kolleci tərəfindən
1996-ci ildə Əliyeva Natəvan Heydər qızına verilmiş AB-
II-007831 nömrəli diploma əlavə qiymət cədvəli itdiyi
üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 181 nömrəli tam orta məktəbi 1989-cu
ildə bitmiş Qantar Aleksandr İvanoviç verilmiş AK-
615974 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 7 nömrəli tam orta məktəbi 2000-ci ildə
bitmiş Hüseynova Nailə Akif qızına verilmiş A-457012
nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Gədəbəy rayonu Parakond kənd tam orta məktəbini
1985-ci ildə bitirmiş Abbasov Tahir Hökumali oğluna
verilmiş A-023732 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız
sayılır.

Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən 2009-cu ildə
Əzimov Rüfət İbrahim oğluna verilmiş B-162565 nömrəli
bakalavr diplomuna əlavə qiymət cədvəli itdiyi üçün
etibarsız sayılır.

Tərtər şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi 2010-cu
ildə bitirmiş Səfərləi Ruslan Mubariz oğluna verilmiş B-
736739 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

ADAU tərəfindən 2013-cü ildə Vəliyev Mətləb Aqıl
oqluna verilmiş A-011407 nömrəli bakalavr diplomu
itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti tərəfindən
2008-ci ildə Həmidov Firdovsi Firudin oğluna verilmiş
MNB-015948 nömrəli magistr diplomu və əlavəsi itdiyi
üçün etibarsız sayılır.

Şəki Tibb Məktəbi tərəfindən 1998-ci ildə
İsmayılova Aynur Nadir qızına verilmiş AB-II-033370
nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Şəki Pedaqoji Texnikumu tərəfindən 2007-ci ildə
İsmayılova Aynur Nadir qızına verilmiş BB-II-057834
nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Salyan rayonu Təzəkənd kənd tam orta məktəbinin
IX sinfini 2006-ci ildə bitirmiş Gülnəzərov Aqşin Maarif
oqluna verilmiş A-404156 nömrəli şəhadətnamə itdiyi
üçün etibarsız sayılır.

Hacıqabul rayonu Qarasu kənd tam orta məktəbinin
1995-ci ildə bitirmiş Dəmirova (Nuriyeva) Nuriə Səfəli
qızına verilmiş B-077411 nömrəli attestat itdiyi üçün
etibarsız sayılır.

Salyan rayonu Təzəkənd kənd tam orta məktəbinin
IX sinfini 2006-ci ildə bitirmiş Gülnəzərov Aqşin Maarif
oqluna verilmiş A-404156 nömrəli şəhadətnamə itdiyi
üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 22 nömrəli tam orta məktəbi 2015-ci
ildə bitirmiş Məmmədov İsa Resul oğluna verilmiş A-
441272 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Hacıqabul rayonu Qarasu kənd tam orta məktəbinin
1995-ci ildə bitirmiş Dəmirova (Nuriyeva) Nuriə Səfəli
qızına verilmiş B-077411 nömrəli attestat itdiyi üçün
etibarsız sayılır.

Yevlax rayonu 4 nömrəli tam orta məktəbi 2005-ci
ildə bitirmiş Məmmədov Saqı Məhəmməd oqluna
verilmiş 196720 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız
sayılır.

Bakı şəhər 45 nömrəli tam orta məktəbi 2015-ci ildə
bitirmiş Məmmədov Anar Əli oqluna verilmiş A-351904
nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Gədəbəy rayonu Qərvənd kənd tam orta məktəbinin
IX sinfini 1994-cü ildə bitirmiş Paşayeva Nuranə Qədir
qızına verilmiş 15 nömrəli şəhadətnamə əvəzi arayış itdiyi
üçün etibarsız sayılır.

Əgədə Pedaqoji Texnikumu 2001-ci ildə bitirmiş
Qarayeva Sevinc Mahir qızına verilmiş AB-II-028600
nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Neftçala rayonu Mikayıllı kənd tam orta məktəbinin
IX sinfini 2010-cu ildə bitirmiş Hüseynzadə Asiman Elman
oqluna verilmiş A-908712 nömrəli şəhadətnamə itdiyi
üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 212 nömrəli tam orta məktəbi 2017-ci ildə
bitirmiş Həsənli Məlek Sovet qızına verilmiş E-020601
nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən 2008-ci ildə
Ağayeva Nurlana Canpolad qızına verilmiş B-134909
nömrəli bakalavr diplomu və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız
sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti tərəfindən
(O zamanki V.İ.Lenin adına ADPI) 1991-ci ildə
İbrahimova Gülcəhər Qəşəm qızına verilmiş FB-I-
085574 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dənizçilik Akademiyasının nəzdində
Azərbaycan Dənizçilik Kolleci tərəfindən 2013-ci ildə
Həsənzadə Həsən Həsənbala oqluna ver

İngilis dilini öyrənənlər üçün dərs nümunələri

LearnEnglish

On your bike

by Jorge Solis (amended by Jon Porter)

The bicycle was invented 200 years ago. So why have sales suddenly boomed in the UK? Why are so many people choosing to change their lifestyles?

Sporting success

Cycling has become more popular in the UK recently for a number of reasons. One of those must be the British cycling success at both the Beijing Olympic Games in 2008 and the London Olympic Games in 2012. Sir Chris Hoy won three gold medals in Beijing and another two in London. He is the most successful Olympic cyclist of all time. He and Sir Bradley Wiggins, another Olympic gold-winning cyclist at London and Britain's only ever winner of the Tour de France, both have seven Olympic medals, making them the most successful British Olympians of all time. And with mountain biking and BMXing also big in the UK, it's no surprise that the Tour of England road race was relaunched in 2009.

‘Touring Tony’

Cycling is not just a sport though, and Tony is just one of the many people who like to cycle long distances because they want to enjoy the natural beauty of the UK. He belongs to Sustrans, a volunteer organisation created in the 1980s. Sustrans has combined quieter roads, disused railway tracks and bridleways to create the National Cycle Network of designated cycle-friendly routes spanning cities and countryside. The best known of these routes is the 140-mile C2C ('sea to sea' or 'coast to coast'). An average of 15,000 cyclists follow the whole route every year (and hundreds of thousands do shorter sections of it). Tony has been riding this route for a few years now, along with his local friends. They do it to raise money for charity, but also because they enjoy the views across England's scenic landscapes and like to get away from the hustle and bustle of the city.

‘Commuting Connie’

Connie lives and works in London and, like half a million Londoners every day, she travels to and from work by bike. Since the introduction of the Congestion Charge (where drivers pay to bring a car into the centre of London during working hours) in 2003, the capital city has seen an almost 50 per cent increase in the number of people commuting by bike. The resultant reduction of car traffic means that cycling is safer. Connie says that cycling to work takes the same amount of time as it would by bus or tube (London's underground train system). Biking is cheaper too, and keeps her fit.

The growth in cycling can partly be attributed to the launch in 2010 by Transport for London (TfL) of the Barclays Cycle Hire system (Santander Cycles since April 2015) throughout the city's centre. Bikes are 'stationed' around the city and regular users of the scheme can register on the TfL website and buy access for 24 hours, 7 days, or one year. Users are then posted a key to release the locking systems on the bikes. In the year 2014 more than ten million journeys were made.

Of course, London isn't the only place where cycling has taken off: people cycle to work in towns and cities across the UK. In 2008, in order to promote the benefits of cycling more widely, the UK government organised a competition to select the country's first 'cycling town'. The city of Bristol won and received money to improve its cycling infrastructure – more cycle lanes and increased parking spots for bikes, etc. – and make cycling on roads generally safer.

‘Eco Nigel’

Nigel is a campaigner. In addition to travelling to and from work by bicycle, doing some charity rides and generally enjoying cycling, Nigel runs a local campaigning group and helps organise the 'critical commute' – where cyclists gather every last Friday of the month and cycle into work together. For Nigel, cycling is about saving the planet – a cost-effective way of reducing our carbon footprint today. He regularly writes to his Member of Parliament, to ask her to support his campaign. He writes letters to the local newspaper to explain the benefits of cycling and lobby for better cycling infrastructure, and takes part in demonstrations and activities to show the public what cycling is all about.

Fun corner

For each set of words, choose the one that is related to a bicycle.

1 a handlebars	b coat hanger	c handles
2 a seat	b chair	c saddle
3 a bell	b trumpet	c cymbal
4 a paddles	b puddles	c pedals
5 a stops	b brakes	c breaks
6 a rubber	b tyre	c pneumatic
7 a chain	b locket	c bracelet
8 a spokes	b spikes	c sparks

Word(s) of the day

‘On your bike’ is a slang phrase used to tell someone to get lost or go away.

